

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 18. 5.
2022COM(2022) 230
final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE,
RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU
A VÝBORU REGIÓNOV**

Plán REPowerEU

{SWD(2022) 230 final}

Úvod

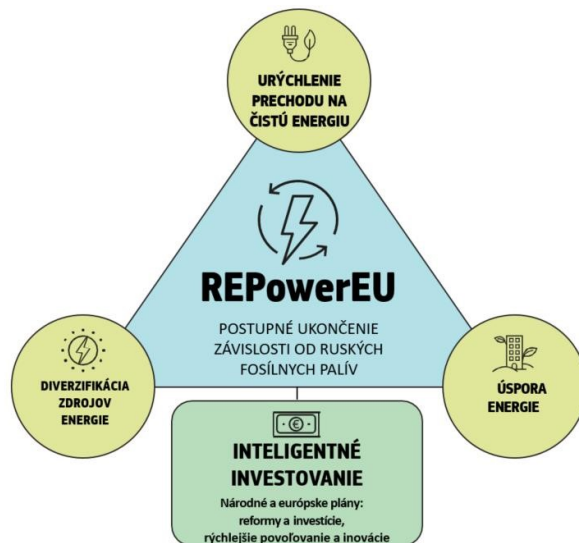
Nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia Ruska voči Ukrajine výrazne narúša energetický systém na celom svete. Spôsobuje ťažkosti v dôsledku vysokých cien energie a zvyšuje obavy o energetickú bezpečnosť, čím sa do popredia dostala nadmerná závislosť EÚ od dovozu plynu, ropy a uhlia z Ruska. Vysoké sumy platené za ruské fosílné palivá pomáhajú Rusku pokračovať vo vojne proti Ukrajine.

V marci 2022 sa vedúci predstavitelia EÚ na zasadnutí Európskej rady ¹ dohodli čo najskôr ukončiť závislosť Európy od dovozu energie z Ruska. Komisiu na základe jej oznámenia ² vyzvali, aby urýchlene predložila podrobný plán REPowerEU. Na dovoz uhlia a ropy sa teraz bude vzťahovať sankčný režim. Nedávne prerušenia dodávok plynu do Bulharska a Poľska poukazujú na naliehavosť riešenia nedostatočnej spoľahlivosti ruských dodávok energie.

Plán REPowerEU je zameraný na rýchle zníženie našej závislosti od ruských fosílnych palív urýchlenním prechodu na čistú energiu a spojením síl s cieľom dosiahnuť odolnejší energetický systém a skutočnú energetickú úniu.

Už v tomto roku môžeme výrazne znížiť svoju závislosť od ruských fosílnych palív a urýchliť energetickú transformáciu. V nadväznosti na balík návrhov Fit for 55 a dokončenie opatrení týkajúcich sa energetickej bezpečnosti v oblasti dodávok a uskladňovania energie sa v tomto pláne REPowerEU predkladá ďalší súbor opatrení s cieľom ³ :

- šetriť energiou,
- diverzifikovať dodávky,
- rýchlo nahradiť fosílna palivá urýchlenním prechodu Európy na čistú energiu,
- rozumne kombinovať investície s reformami.

Tieto opatrenia spoločne povedú k štrukturálnej transformácii energetického systému EÚ. Vyzadujú si účinnú koordináciu medzi európskymi regulačnými a infraštruktúrnymi opatreniami, ako aj vnútroštátne investície a reformy a spoločnú diplomáciu v oblasti energetiky. Potrebná je aj koordinácia medzi opatreniami na strane dopytu, ako je zníženie spotreby energie a transformácia priemyselných procesov s cieľom nahradiť plyn, ropu a uhlie elektrinou z obnoviteľných zdrojov a bezfosílnym vodíkom, a opatreniami na strane ponuky, ako je vytvorenie kapacity a rámca na zavádzanie a výrobu energie z obnoviteľných zdrojov.

Spravodlivosť a solidarita sú určujúce zásady Európskej zelenej dohody. Naše spoločné opatrenia zamerané na zrýchlenie prechodu na čistú energiu preto zvyčajne zdôrazňujú potrebu účinných politík v oblasti zamestnanosti, zručností a sociálnych politík v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv. Závislosť od ruských zdrojov energie je v každom členskom štáte iná, keďže energetická situácia a energetické mixy sa v jednotlivých krajinách líšia. V rámci prístupu prijatého v tomto pláne REPowerEU sa tieto rozdiely zohľadňujú a navrhujú sa rôzne vyvážené reakcie zodpovedajúce konkrétnym potrebám členských štátov, pričom sa EÚ ako celok posúva smerom ku klimatickej neutralite, ktorú má dosiahnuť do roku 2050.

Plán REPowerEU vychádza z úplnej realizácie návrhov Fit for 55 predložených minulý rok bez toho, aby sa menila ambícia dosiahnuť do roku 2030 zníženie čistých emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % a do roku 2050 dosiahnuť klimatickú neutralitu v súlade s Európskou zelenou dohodou. Počas tohto desaťročia bude mať priaznivý vplyv na zníženie emisií EÚ. Rýchle ukončenie dovozu fosílnych palív z Ruska však v porovnaní s predchádzajúcimi predpokladmi ovplyvní trajektóriu prechodu, resp. spôsob, akým dosiahneme náš cieľ v oblasti klímy.

Plán REPowerEU nemôže fungovať bez rýchleho vykonania všetkých návrhov Fit for 55 a ambicióznejších cieľov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti. V týchto nových okolnostiach sa spotreba plynu v EÚ zníži rýchlejšim tempom, pričom sa obmedzí jeho úloha ako prechodného paliva. Odklon od ruských fosílnych palív si však bude vyžadovať aj ciele investície do plynárenskej infraštruktúry v záujme bezpečnosti dodávok a veľmi obmedzené zmeny v ropnej infraštruktúre spolu s rozsiahlymi investíciami do elektrizačnej sústavy a celoeurópskej vodíkovej opornej štruktúry. Zároveň by sa niektoré existujúce uhoľné kapacity mohli využívať dlhšie, než sa pôvodne očakávalo, pričom určitú úlohu by zohrávala aj jadrová energia a domáce zdroje plynu.

Verejnosť očakáva, že EÚ a jej členské štáty splnia záväzky prijaté s cieľom znížiť našu závislosť od ruských fosílnych palív. 85 % opýtaných sa domnieva, že EÚ by mala čo

najskôr znížiť svoju závislosť od ruského plynu a ropy. 84 % opýtaných súhlasí s tým, že v dôsledku agresie Ruska voči Ukrajine sa pre členské štáty EÚ zvýšila naliehavosť investícií do energie z obnoviteľných zdrojov ⁴.

Hoci niektoré členské štáty už oznámili svoj zámer ukončiť dovoz fosílnych palív z Ruska, žiadny členský štát nedokáže riešiť túto výzvu sám. Spoločným posúdením potrieb a plánovaním, spoločnými nákupmi a zlepšenou koordináciou zabezpečíme, aby postupné ukončenie našej závislosti od ruských fosílnych palív bolo dosiahnuteľné a zároveň cenovo dostupné pre všetky členské štáty. Realizáciu týchto ambiciózných cieľov umožnia právne predpisy v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti. Energetickú bezpečnosť pre všetkých zabezpečí skutočne prepojená a odolná energetická sieť EÚ. Tieto opatrenia predstavujú náš plán REPowerEU na ukončenie závislosti EÚ od ruských fosílnych palív.

1. ÚSPORY ENERGIE

Najrýchlejším a najlacnejším spôsobom riešenia súčasnej energetickej krízy sú úspory. Zníženie spotreby energie zníži vysoké účty domácností a spoločností za energiu v krátkodobom a dlhodobom horizonte a obmedzí dovoz ruských fosílnych palív. Zníženie spotreby energie prostredníctvom vyššej efektívnosti je kľúčovým prvkom prechodu na čistú energiu, ktorý zvýši odolnosť hospodárstva EÚ a ochráni jeho konkurencieschopnosť pred vysokými cenami fosílnych palív.

Úspory energie nám v nadchádzajúcich kritických mesiacoch pomôžu zlepšiť naše dodávky, pričom sa zároveň budú realizovať investície. V sprievodnom oznámení EÚ k úsporám energie sa uvádza dvojstupňový prístup: posilnenie štrukturálnych zmien prostredníctvom strednodobých až dlhodobých opatrení v oblasti energetickej efektívnosti a dosiahnutie okamžitých úspor energie zmenami správania.

Balík Fit for 55 by do roku 2030 prispel k zníženiu našej spotreby plynu o 30 %, pričom viac ako tretina takýchto úspor by bola v dôsledku plnenia cieľa EÚ v oblasti energetickej efektívnosti. V aktualizovanom modelovaní sa posudzuje vplyv postupného ukončenia závislosti od ruských fosílnych palív ⁵ z hľadiska vyšších cien energie a nižšej miery využívania zemného plynu. Ďalšie zníženie spotreby energie v porovnaní s predchádzajúcim návrhom smernice o energetickej efektívnosti ⁶ a ambicióznejšie ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov by EÚ umožnili v plnej miere splniť ciele plánu REPowerEU, pričom ostatné časti balíka Fit for 55 by sa nezmenili.

- Komisia preto navrhuje zvýšiť záväznú cieľovú hodnotu smernice o energetickej efektívnosti na 13 %.

Komisia okrem toho vyzýva Parlament a Radu, aby umožnili ďalšie úspory a zvýšenie energetickej efektívnosti budov prostredníctvom smernice o energetickej hospodárnosti budov a aby podporili ambíciu návrhu Komisie na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov ⁷, ktorého rýchle zavedenie povedie k ďalším úsporám energie zlepšením energetickej efektívnosti a efektívnym využívaním zdrojov v prípade širokej škály výrobkov.

Kým sa dosiahne dohoda o legislatívnych opatreniach, okamžité úspory energie možno dosiahnuť zmenou nášho správania. Európska komisia v spolupráci s Medzinárodnou agentúrou pre energiu (IEA) spustila deväťbodový plán Playing my part (Plníť svoju úlohu) na zníženie spotreby energie v EÚ. Na základe informácií od zainteresovaných strán IEA odhaduje, že týmito druhmi krátkodobých opatrení na úsporu energie by sa mohlo dosiahnuť 5 % zníženie dopytu po plyne (približne o 13 mld. m³) a dopytu po rope (približne o 16 Mtoe).

Členské štáty by takisto mali v plnej miere využívať podporné opatrenia, ako sú znížené

sadzby DPH na vysokoúčinné vykurovacie systémy a na izoláciu budov, a iné opatrenia týkajúce sa cien energií, ktoré podporujú prechod na tepelné čerpadlá a nákup efektívnejších spotrebičov. Takýmito opatreniami by sa mali zmierniť sociálne a distribučné vplyvy, napr. zameriavaním sa na zraniteľné domácnosti, ktoré majú ťažkosti s platením účtov za energie a zvládaním potenciálneho vplyvu zrýchlenej energetickej transformácie na trh práce v súvislosti s okamžitými potrebami v oblasti zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie.

Na dosiahnutie cieľov plánu REPowerEU je kľúčové zintenzívnenie vykonávania a ambiciózne aktualizácia národných energetických a klimatických plánov (NEKP). NEKP zohrávajú kľúčovú úlohu pri zvyšovaní dôvery investorov a predvídateľnosti investícií. Poskytujú dobrý rámec na plánovanie a podporu znižovania využívania fosílnych palív.

- Neskôr v tomto roku Komisia plánuje uverejniť usmernenia pre členské štáty k aktualizácii ich národných energetických a klimatických plánov v roku 2024 a poskytne informácie o dosiahnutom pokroku v súvislosti s plánom REPowerEU, okrem iného prostredníctvom správ o stave energetickej únie a o opatreniach v oblasti klímy.

Regióny a mestá zohrávajú vedúcu úlohu pri vypracúvaní opatrení na úsporu energie prispôbených miestnym podmienkam. Mali by zaviesť osvetové, informačné a podporné systémy, energetické audity a plány hospodárenia s energiou, zaviazat' sa k cieľom v oblasti úspor a zabezpečiť zapojenie občanov, napríklad prostredníctvom európskej misie pre klimaticky neutrálne a inteligentné mestá alebo Európskej mestskej iniciatívy v rámci politiky súdržnosti.

2. DIVERZIFIKÁCIA DOVOZU ENERGIE

EÚ už niekoľko mesiacov intenzívne spolupracuje s medzinárodnými partnermi na diverzifikácii dodávok ⁸ a zmiernení rastu cien energie.

Na základe mandátu Európskej rady z marca Komisia a členské štáty zriadili energetickú platformu EÚ na dobrovoľný spoločný nákup plynu, LNG a vodíka. Komisia a Bulharsko v koordinácii so susedmi na juhovýchode Európy zriadili 5. mája ako súčasť platformy EÚ na nákup energií prvú regionálnu pracovnú skupinu.

Energetická platforma EÚ bude plniť tri funkcie podporujúce spoločný nákup plynu:

- agregácia a štruktúrovanie dopytu: V rámci združovania dopytu sa budú identifikovať a agregovať súťažiteľné objemy na základe dlhodobých zmlúv, ktorým sa končí platnosť, ako aj flexibilné objemy v rámci existujúcich dlhodobých zmlúv o plyne, čo by mohlo v krátkodobom horizonte viesť k objemu dopytu približne na úrovni 30 – 70 mld. m³. Komisia bude okrem toho podporovať diverzifikáciu dodávok a zväži legislatívne opatrenia, ktorými by sa takáto diverzifikácia časom vyžadovala. Združovanie dopytu budú podporovať elektronické nástroje, vďaka ktorým bude proces bezpečný, automatizovaný a používateľsky ústretový,
- optimalizované a transparentné využívanie infraštruktúry na dovoz, skladovanie a prepravu plynu, čím sa maximalizuje bezpečnosť dodávok a dopĺňanie zásob:

Zavedie sa mechanizmus a nástroj IT na zlepšenie transparentnosti rezervácií infraštruktúry, t. j. pokiaľ ide o zostávajúcu dostupnosť, sekundárne trhy, presmerovanie a existujúce úzke miesta. Výmena informácií bude v súlade s antitrustovými pravidlami,

- medzinárodný dosah: V rámci medzinárodného dosahu sa spoločné úsilie zameria na

uzatváranie rámcov dlhodobej spolupráce s dôveryhodnými partnermi prostredníctvom záväzných alebo nezáväzných dohôd, ktoré podporujú nákup plynu a vodíka a rozvoj projektov v oblasti čistej energie, pričom sa bude v plnej miere využívať kolektívna sila Únie.

Ako ďalší krok Komisia zväží vytvorenie dobrovoľného operačného „mechanizmu spoločného nákupu“, prostredníctvom ktorého sa budú v mene zúčastnených členských štátov viesť rokovania a uzatvárať zmluvy s cieľom reagovať na agregovaný dopyt po plyne a zabezpečiť konkurencieschopné uvoľňovanie na trh. Takýto mechanizmus by mohol mať podobu spoločného podniku alebo subjektu vlastneného podnikom a využívať silu európskeho trhu. Vplyv takéhoto projektu na hospodársku súťaž sa ešte preskúma.

Platforma bude pôsobiť aj prostredníctvom regionálnych pracovných skupín, ktoré budú identifikovať potreby a možnosti diverzifikácie dodávok a budú koordinovať sa v zmluvných otázkach⁹. Platforma zriadi spolu s členskými štátmi špecializovanú pracovnú skupinu zameranú na spoločný nákup vodíka¹⁰.

Pre úspech platformy budú dôležité odvetvové odborné znalosti v oblasti globálneho trhu s energiou. Platforme bude poskytovať informácie poradná skupina, a to o otázkach, ako je obchod s LNG, financovanie, hedžing a ďalšie prvky v celom hodnotovom reťazci. Výmena informácií sa bude musieť uskutočňovať v súlade s antitrustovými pravidlami.

V súlade so závermi Európskej rady je energetická platforma EÚ otvorená pre zmluvné strany Energetického spoločenstva (západný Balkán, Ukrajinu, Moldavsko, Gruzínsko). Platforma by mala byť prínosom aj pre partnerov EÚ v jej blízkom susedstve, partnerov, ktorí sa zaviazali dodržiavať pravidlá vnútorného trhu EÚ a zaistiť spoločnú bezpečnosť dodávok. Platforma bude úzko spolupracovať so sekretariátom Energetického spoločenstva s cieľom pomôcť zmluvným stranám v jej maximálnom využití.

Núdzová synchronizácia elektrizačných sústav Ukrajiny a Moldavska s európskou sústavou v polovici marca preukazuje záväzok zabezpečiť prepojenie Ukrajiny a Moldavska s elektrizačnou sústavou EÚ. Hneď ako sa dokončia potrebné technické zlepšenia, členské štáty v regióne budú môcť nakupovať prebytočnú elektrickú energiu z Ukrajiny, čím sa vykompenzuje časť zníženého dovozu plynu.

Očakáva sa, že po úplnej realizácii plánu REPowerEU, ako aj v dôsledku vysokých cien a vďaka alternatívam plynu (udržateľný biometán, obnoviteľný vodík), ďalšiemu zavádzaniu energie z obnoviteľných zdrojov a štrukturálnym opatreniam na strane dopytu, ako je energetická efektívnosť, poklesne dopyt po plyne v EÚ rýchlejšie, ako sa predpokladalo v rámci balíka Fit for 55. EÚ poskytne svojim medzinárodným partnerom dlhodobé perspektívy vzájomne prospešnej spolupráce, a to integráciou rozvoja vodíka a energie z obnoviteľných zdrojov a obchodu s nimi, ako aj spolupracou v oblasti stratégií na zníženie emisií metánu v rámci úsilia zameraného na diverzifikáciu plynu, ako sa uvádza v stratégii vonkajšej energetickej angažovanosti¹¹.

Možnosti diverzifikácie sú dôležité aj pre členské štáty, ktoré sú v súčasnosti závislé od Ruska, pokiaľ ide o jadrové palivo potrebné pre ich reaktory buď na výrobu elektriny¹², alebo na iné účely¹³. Vyžaduje si to spoluprácu v rámci EÚ a s medzinárodnými partnermi s cieľom zabezpečiť alternatívne zdroje uránu a posilniť kapacity na konverziu, obohacovanie a výrobu paliva, ktoré sú k dispozícii v Európe alebo v rámci globálnych partnerov EÚ. Okrem diverzifikácie externých dodávateľov môže k posilneniu zabezpečenia dodávok prispieť aj pokračovanie v domácej produkcii zemného plynu v členských štátoch, ktoré majú takú možnosť.

3. Nahradenie fosílnych palív a urýchlenie prechodu Európy na čistú energiu

Vďaka masívnemu zrýchleniu a rozšíreniu využívania energie z obnoviteľných zdrojov

v oblasti výroby elektriny, priemyslu, budov a dopravy sa urýchlí naše postupné ukončenie využívania ruských fosílnych palív. Takisto sa tým časom znížia ceny elektriny a zníži sa dovoz fosílnych palív.

Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov

- Komisia na základe svojho modelovania vplyvov a uskutočniteľnosti ¹⁴ navrhuje zvýšiť cieľovú hodnotu v smernici o energii z obnoviteľných zdrojov na 45 % do roku 2030, a to zo 40 % stanovených v minuloročnom návrhu. Tým by celková kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 dosiahla 1 236 GW v porovnaní s plánovanou kapacitou 1 067 GW do roku 2030 podľa balíka Fit for 55 na rok 2030.
- Slnecné fotovoltaické zariadenia (FV) sú jednou z technológií, ktoré možno zaviesť najrýchlejšie. Komisia preto stanovuje cieľovú hodnotu plánu REPowerEU, aby sa do roku 2025 nainštalovali nové slnecné fotovoltaické zariadenia s kapacitou vyše 320 GW, čo je viac ako dvojnásobok súčasnej úrovne, a do roku 2030 s kapacitou takmer 600 GW. V rámci zvýšenej ambície v oblasti slnecnej energie Komisia:
  - predstavuje stratégiu EÚ v oblasti slnecnej energie ¹⁵,
  - zavádza európsku iniciatívu pre strešné solárne inštalácie, ktorá vychádza z právne záväznej povinnosti EÚ, aby určité kategórie budov mali solárne strešné inštalácie.

Veterná energia, predovšetkým veterná energia na mori, predstavuje do budúcnosti významnú príležitosť: jej zdroje sú stabilné, bohaté a miera akceptovania verejnosťou je vyššia. Európa je v oblasti veternej energie na mori globálnym lídrom. Na ďalšie posilnenie globálnej konkurencieschopnosti odvetvia veternej energie v EÚ a dosiahnutie ambície plánu REPowerEU pomocou rýchleho zavádzania veternej energie je potrebné posilniť dodávateľské reťazce a zásadne urýchliť udeľovanie povolení.

Cieľom Európskej únie by malo byť zdvojnásobenie súčasnej miery zavádzania individuálnych tepelných čerpadiel, čo by kumulatívne viedlo k zavedeniu 10 miliónov čerpadiel v priebehu nasledujúcich piatich rokov. Členské štáty môžu urýchliť zavádzanie a integráciu veľkokapacitných tepelných čerpadiel, geotermálnej a slnecnej tepelnej energie nákladovo efektívnym spôsobom prostredníctvom:

- rozvoja a modernizácie systémov diaľkového vykurovania, ktoré dokážu nahradiť fosílnu palivá pri individuálnom vykurovaní,
- čistého spoločného vykurovania, najmä v husto osídlených oblastiach a mestách,
- využívania tepla z priemyselných procesov vždy, keď je to možné.

Komisia s cieľom posilniť dodávateľské reťazce pre technológie v oblasti slnecnej energie, veternej energie a tepelných čerpadiel a zvýšiť ich udržateľnosť:

- posilní regulačný rámec a zabezpečí udržateľnosť počas celého životného cyklu tým, že v prvom štvrtroku 2023 predloží požiadavky na ekodizajn a energetické označovanie slnecných fotovoltaických zariadení a prehodnotí súčasné požiadavky na tepelné čerpadlá,
- podporí úsilie členských štátov pri združovaní verejných zdrojov prostredníctvom prípadných dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu, ktoré sú zamerané na prelomové technológie a inovácie v rámci hodnotových reťazcov v oblasti slnecnej a veternej energie a tepelných čerpadiel.

Komisia na podporu rozvoja kapacít na skladovanie elektrickej energie navrhuje, aby sa uskladňovacie zariadenia považovali za zariadenia prevažujúceho verejného záujmu

a aby sa uľahčilo udeľovanie povolení na ich zavádzanie.

Urýchlenie využívania vodíka

Obnoviteľný vodík bude kľúčom k nahradeniu zemného plynu, uhlia a ropy v ťažko dekarbonizovateľných odvetviach a v doprave. V pláne REPowerEU sa stanovuje cieľová hodnota 10 miliónov ton obnoviteľného vodíka z domácej výroby a 10 miliónov ton obnoviteľného vodíka z dovozu do roku 2030. Komisia:

- vyzýva Európsky parlament a Radu, aby zosúlادili čiastkové ciele pre palivá z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu podľa smernice o energii z obnoviteľných zdrojov v prípade priemyslu a dopravy s ambíciou plánu REPowerEU (75 % pre priemysel a 5 % pre dopravu) ¹⁶ a urýchlene dokončili revíziu balíka opatrení na dekarbonizáciu trhu s vodíkom a plynom,
- navýši investície z programu Horizont Európa do spoločného podniku pre vodík (200 miliónov EUR) s cieľom zdvojnásobiť počet vodíkových údolí,
- na účely získania spätnej väzby od verejnosti uverejní dva delegované akty týkajúce sa definovania a výroby obnoviteľného vodíka,
- plánuje do leta dokončiť posudzovanie prvých dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu v oblasti vodíka,
- vyzýva priemyselné odvetvia, aby urýchlili úsilie v oblasti chýbajúcich noriem týkajúcich sa vodíka, najmä pokiaľ ide o výrobu vodíka, jeho infraštruktúru a zariadenia na konečné použitie,
- od roku 2025 bude v úzkej spolupráci s členskými štátmi pravidelne podávať správy o zavádzaní vodíka a používaní obnoviteľného vodíka v zariadeniach v priemysle a doprave, pri ktorých je znižovanie emisií komplikované.

Treba urýchliť úsilie v oblasti zavedenia vodíkovej infraštruktúry, aby bolo možné vyrábať, dovážať a prepravovať 20 miliónov ton vodíka do roku 2030. Cezhraničná vodíková infraštruktúra je stále v počiatočnom štádiu, ale základ jej plánovania a rozvoja sa už položil vďaka zaradeniu vodíkovej infraštruktúry do revidovaných predpisov o transeurópskych energetických sieťach. Celkové investičné potreby pre kľúčové kategórie vodíkovej infraštruktúry sa odhadujú v rozmedzí 28 až 38 miliárd EUR pre interné plynovody v EÚ a 6 až 11 miliárd EUR na skladovanie.

S cieľom umožniť dovoz až 10 miliónov ton obnoviteľného vodíka Komisia podporí rozvoj troch hlavných koridorov na dovoz vodíka cez Stredozemné more, oblasť Severného mora a hneď, ako to podmienky dovoľa, prepojením s Ukrajinou. Partnerstvá pre zelený vodík uľahčia dovoz zeleného vodíka a zároveň sa nimi podporí dekarbonizácia v partnerských krajinách. Svoju úlohu pri nahrádzaní zemného plynu zohrávajú aj iné formy bezfosílného vodíka, najmä vodík z jadrovej energie (pozri mapu).

Komisia v záujme dosiahnutia týchto cieľov:

- do marca 2023 zmapuje predbežné potreby vodíkovej infraštruktúry na základe nariadenia o TEN-E, a to v rámci procesu, ktorý zahŕňa členské štáty, národné regulačné orgány, agentúru ACER, sieť ENTSOG, predkladateľov projektov a ďalšie zainteresované strany,
- zmobilizuje finančné prostriedky EÚ v rámci Nástroja na prepájanie Európy (NPE), politiky súdržnosti a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti,
- zriadi osobitnú pracovnú skupinu zameranú na spoločný nákup obnoviteľného vodíka v rámci energetickej platformy EÚ.

Rozšírenie výroby biometánu

Zvýšenie udržateľnej výroby biometánu do roku 2030 na 35 mld. m³ je nákladovo efektívny spôsob, ako dosiahnuť našu ambíciu znížiť dovoz zemného plynu z Ruska. Na zvýšenie kapacity výroby bioplynu v EÚ a podporu jeho konverzie na biometán sa odhadujú investičné potreby vo výške 37 miliárd EUR počas daného obdobia.

Ako sa uvádza v akčnom pláne pre biometán v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie, Komisia navrhuje riešiť hlavné prekážky zvýšenia udržateľnej výroby a používania biometánu, ako aj uľahčenia jeho integrácie do vnútorného trhu EÚ s plynom prostredníctvom:

- zriadenia priemyselného partnerstva pre bioplyn a biometán na stimuláciu hodnotového reťazca obnoviteľných plynov,
- prijatia dodatočných opatrení na podporu výrobcov bioplynu v záujme vytvárania energetických spoločenstiev,
- poskytovania stimulov na konverziu bioplynu na biometán,
- podpory prispôsobenia a úpravy existujúcej infraštruktúry a zavádzania novej infraštruktúry na prepravu väčšieho množstva biometánu prostredníctvom plynárenskej siete EÚ,
- odstránenia nedostatkov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií,
- uľahčenia prístupu k financovaniu a mobilizácie finančných prostriedkov EÚ v rámci nástroja NPE, politiky súdržnosti, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Dôraz by sa mal klásť na udržateľnú výrobu, aby sa zabezpečilo, že biometán sa vyrába z organického odpadu a z lesných a poľnohospodárskych zvyškov, s cieľom predísť vplyvu na využívanie pôdy a potravinovú bezpečnosť.

Bioenergia tvorí v EÚ 60 % energie z obnoviteľných zdrojov. Ide o stabilný zdroj energie dostupný na domácom trhu, no najdôležitejším faktorom je jeho udržateľné získavanie. Súčasnú odhadujú mierny, ale stabilný nárast využívania biomasy do roku 2030. Uprednostňovaním využívania nerecyklovateľného odpadu z biomasy a poľnohospodárskych a lesných zvyškov sa zabezpečí udržateľná výroba energie, ktorá má potenciál prispieť k cieľom plánu REPowerEU.

Zníženie spotreby fosílnych palív v odvetviach priemyslu a dopravy, v ktorých je znižovanie emisií komplikované

Nahradením uhlia, ropy a zemného plynu v priemyselných procesoch sa nielenže znížia emisie uhlíka, ale sa aj posilní konkurencieschopnosť priemyslu tým, že priemyselná výroba bude chránená pred nestálymi tržmi s fosílnymi palivami, a podporí vedúce postavenie v oblasti technológií na medzinárodnej úrovni.

Energetická efektívnosť, nahradzovanie palív, elektrifikácia a intenzívnejšie využívanie obnoviteľného vodíka, bioplynu a biometánu v priemysle by mohli do roku 2030 ušetriť až 35 mld. m³ zemného plynu nad rámec toho, čo sa predpokladá v návrhoch balíka Fit for 55. Produkcia nekovových minerálov, cementu, skla a keramiky, výroba chemikálií a rafinovaných produktov poskytujú najväčšie príležitosti na zníženie dopytu po fosílnych palivách – takmer 22 mld. m³.

Priemysel má navyše obrovský potenciál elektrifikácie. Súčasnú technológiu už

umožňujú priemyselným spoločnostiam znížiť závislosť od fosílnych palív. Príležitosti na prijímanie elektrických technológií budú naďalej pribúdať v súlade s tým, ako sa zlepšujú technológie a zavádzajú obnoviteľné zdroje energie.

Komisia s cieľom podporiť využívanie vodíka a elektrifikáciu v priemyselných odvetviach:

- zavedie rozdielové zmluvy týkajúce sa uhlíka a špecializované segmenty v rámci plánu REPowerEU v rámci inovačného fondu na podporu úplného prechodu súčasnej výroby vodíka v priemyselných procesoch zo zemného plynu na obnoviteľné zdroje energie a prechodu na výrobné procesy založené na vodíku v nových priemyselných odvetviach, ako napríklad vo výrobe ocele¹⁷,
- uverejní usmernenia k energii z obnoviteľných zdrojov a zmluvám o nákupe elektriny (PPA) určené členskými štátmi¹⁸,
- v spolupráci s EIB vytvorí v rámci Poradenského centra InvestEU technický poradenský nástroj na podporu projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov financovaných zmluvami o nákupe elektriny. Komisia s cieľom mobilizovať priemyselné investície zdvojnásobí finančné prostriedky, ktoré budú na jeseň tohto roku dostupné v rámci výzvy inovačného fondu pre veľké projekty na rok 2022, približne na úroveň 3 miliárd EUR. Špecializovaný segment v rámci plánu REPowerEU podporí: 1. inovačné využitie elektrifikácie a vodíka v priemysle; 2. inovačnú výrobu čistých technológií (ako sú elektrolyzéry a palivové články, inovačné zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, zásobníkov energie alebo tepelné čerpadlá na priemyselné použitie) a 3. stredne veľké pilotné projekty na overovanie, testovanie a optimalizáciu vysoko inovačných riešení.

Elektrifikáciu v odvetví dopravy možno kombinovať s využívaním bezfosílného vodíka na nahradenie fosílnych palív. Komisia s cieľom zvýšiť úspory energie a efektívnosť v odvetví dopravy a urýchliť prechod na vozidlá s nulovými emisiami:

- zväzi legislatívnu iniciatívu zameranú na zvýšenie podielu vozidiel s nulovými emisiami vo verejných a firemných vozových parkoch presahujúcich určitú veľkosť,
- vyzýva spoluzákodarcov, aby urýchlili prijatie prerokované návrhy týkajúce sa alternatívnych palív a iných dokumentov súvisiacich s dopravou na podporu zelenej mobility,
- v roku 2023 prijme legislatívny balík na ekologizáciu nákladnej dopravy.

Realizácia plánu REPowerEU – s pomocou kvalifikovaných ľudí, surovín a uceleného regulačného rámca

Dosiahnutie cieľov plánu REPowerEU si bude vyžadovať diverzifikáciu dodávok zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a dodávok kritických surovín, zníženie závislosti jednotlivých odvetví, odstránenie prekážok v dodávateľských reťazcoch a rozšírenie výrobných kapacít EÚ v oblasti technológií čistej energie. Hoci EÚ je globálnym lídrom technológií v oblasti elektrolyzér, veternej energie a tepelných čerpadiel, trh EÚ so slnečnými panelmi a tepelnými čerpadlami zaznamenal v posledných rokoch nárast dovozu z Ázie.

Pokiaľ ide o tepelné čerpadlá, zdvojnásobenie miery zavádzania by sa malo doplniť rýchlym nárastom výroby potrebného vybavenia, v prípade potreby aj prostredníctvom zjednodušeného prístupu k financovaniu.

Okrem zabezpečenia diverzifikácie dodávateľov musí byť prioritou posilnenie modelov obehového hospodárstva. S cieľom znížiť spotrebu materiálov, zvýšiť recyklovateľnosť zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a nahradiť kritické suroviny sa podporí výskum a inovácia, a to aj prostredníctvom programu Horizont Európa.

V snahe zabezpečiť, aby priemysel viac prispel k plánu REPowerEU a posilnil svoju konkurencieschopnosť, Komisia:

- vytvorí alianciu solárneho priemyslu v EÚ,
- bude spolupracovať s odvetvím priemyslu v záujme rozšírenia kapacít na výrobu elektrolyzéro, ako sa stanovuje vo vyhlásení o elektrolyzéoch ¹⁹,
- zintenzívni prácu na dodávkach kritických surovín a pripraví legislatívny návrh. Komisia posilní existujúce politiky a opatrenia EÚ (napr. vykonávanie dohôd o voľnom obchode a rokovania o nich, spoluprácu s rovnako zmysľajúcimi partnermi atď.), zvýši monitorovacie kapacity EÚ a pomôže zabezpečiť dodávanie rôznorodých kritických surovín. Cieľom tejto iniciatívy bude posilniť európsky hodnotový reťazec určením nerastných zdrojov a projektov týkajúcich sa kritických surovín v strategickom záujme Európy a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia vrátane projektov, ktoré podporujú obehové hospodárstvo a efektívne využívanie zdrojov.

Urýchľovanie a rozširovanie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a zvyšovanie energetickej efektívnosti sa opiera o kvalifikovanú pracovnú silu a silné dodávateľské reťazce s cieľom uspokojiť zvýšený dopyt po čistej technológii a jej zavádzanie v odvetví výstavby. Prechod na čistú energiu ponúka množstvo príležitostí na trhu práce a pomáha zabezpečiť rekvalifikované pracovné miesta pre odvetvia, ktoré sú predmetom transformácie.

S cieľom riešiť nedostatok zručností Komisia:

- nabáda zainteresované strany v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov (slnečnej, veternej, geotermálnej, energie z biomasy, energie vyrábanej pomocou tepelných čerpadiel atď.) a orgány udeľujúce povolenia, aby v rámci Paktu o zručnostiach ²⁰ vytvorili rozsiahle partnerstvo pre zručnosti,
- podporí zručnosti prostredníctvom programu ERASMUS+ a spoločného podniku pre čistý vodík spustením veľkého projektu na rozvoj zručností pre vodíkové hospodárstvo.

Zrýchlenie povoľovacieho procesu a inovácie

Pomalé a zložité povoľovacie procesy sú hlavnou prekážkou, ktorá bráni revolúcii v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a brzdí konkurencieschopnosť odvetvia obnoviteľných zdrojov energie. Získanie povolenia môže v prípade projektov týkajúcich sa veternej energie trvať až deväť rokov a v prípade pozemných solárnych projektov až 4,5 roka. Na základe rôzneho trvania povoľovacích procesov v jednotlivých členských štátoch je vidieť, že vnútroštátne pravidlá a administratívne kapacity udeľovanie povolení komplikujú a spomaľujú.

- S cieľom pomôcť členským štátom využiť všetky možnosti zrýchlenia, ktoré v legislatívnom rámci existujú, Komisia predkladá odporúčanie týkajúce sa povoľovacieho procesu ²¹.

Navrhujú sa v ňom opatrenia na zjednodušenie postupov na vnútroštátnej úrovni, riešia sa nejasnosti pri uplatňovaní právnych predpisov EÚ a stanovujú sa osvedčené postupy v členských štátoch. Odporúča participatívne prístupy, do ktorých sú zapojené miestne a regionálne orgány, a orgánom poskytuje potrebné zdroje na uľahčenie včasnej realizácie

investícií prispôsobených miestnym podmienkam.

- Na začatie vykonávania odporúčania Komisia zvolá na 13. júna stretnutie s odborníkmi na energiu z obnoviteľných zdrojov a odborníkmi na environmentálne hodnotenie z členských štátov.

Vďaka samitom na vysokej úrovni, ktoré sa konali v členských štátoch, ako bol samit týkajúci sa Severného mora zorganizovaný v Dánsku, sa poskytnú ďalšie argumenty na investovanie do cezhraničných veterných parkov a projektov týkajúcich sa obnoviteľných zdrojov energie.

Členské štáty by mali v prvom rade zrealizovať odporúčania pre jednotlivé krajiny týkajúce sa povoľovacích procesov v rámci európskeho semestra a už prijatých plánov obnovy a odolnosti. Na zjednodušenie povoľovacích postupov je takisto nutná úplná a rýchla transpozícia smernice o energii z obnoviteľných zdrojov všetkými členskými štátmi ²².

- S cieľom podporiť zrýchlenie povoľovacích postupov pre projekty zamerané na energiu z obnoviteľných zdrojov a súvisiacu infraštruktúru Komisia mení svoj návrh smernice o energii z obnoviteľných zdrojov ²³ a žiada Európsky parlament a Radu o zabezpečenie rýchlej dohody v rámci balíka Fit for 55.

Revidovaným návrhom sa do praxe zavádza zásada energie z obnoviteľných zdrojov ako prevažujúceho verejného záujmu, zavádza sa označenie „vhodných“ oblastí ²⁴ a iných spôsobov skrátenia a zjednodušenia povoľovacích procesov a zároveň sa minimalizujú potenciálne riziká a negatívne vplyvy na životné prostredie. Takisto sa v ňom stanovuje možnosť vytvárať experimentálne regulačné prostredia na podporu inovácií v tomto odvetví.

Komisia takisto vyzýva členské štáty, aby urýchlili transpozíciu smernice o elektrickej energii, a tým spotrebiteľom umožnili zúčastňovať sa na trhoch s energiou (individuálne alebo prostredníctvom energetických spoločností alebo systémov kolektívnej vlastnej spotreby) s cieľom vyrábať, spotrebúvať, predávať alebo poskytovať energiu z obnoviteľných zdrojov.

4. INTELIGENTNÉ INVESTOVANIE

Z analýzy Komisie je zrejmé, že plán REPowerEU si okrem prostriedkov, ktoré sú potrebné na plnenie cieľov balíka návrhov Fit for 55, bude odteraz do roku 2027 vyžadovať ďalšie investície vo výške 210 miliárd EUR. Takéto investície sa vrátia. Vykonávaním balíka Fit for 55 a plánu REPowerEU ušetrí EÚ do roku 2030 ročne 80 miliárd EUR na výdavkoch za dovoz plynu, 12 miliárd EUR na výdavkoch za dovoz uhlia a 1,7 miliardy EUR na výdavkoch za dovoz uhlia.

Počas transformácie môže rýchle odpojenie sa od dovozu ruskej energie viesť k vyšším a nestálejším cenám energie. Sú potrebné ciele opatrenia na minimalizovanie kolísania cien, udržanie kontroly nad cenami a ochranu osôb, ktoré trpia (energetickou) chudobou alebo sú ňou ohrozené, s cieľom zabezpečiť spravodlivú transformáciu pre všetkých ²⁵. Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby prijali jej návrh na zriadenie Sociálno-klimatického fondu na podporu zraniteľných domácností a malých podnikov počas transformácie.

4.1. Potreby Európy v oblasti prepojenia a infraštruktúry

Plán REPowerEU prináša významnú zmenu energetického systému, pokiaľ ide o množstvá a smerovanie tokov energie. Nastal čas na realizáciu mnohých dlhodobých odkladaných projektov s osobitným zameraním na cezhraničné prepojenia s cieľom

budovať integrovaný trh s energiou, ktorý zabezpečuje dodávky energie v duchu solidarity.

Rámcem transeurópskej energetickej siete (TEN-E) pomohol zriadiť odolnejší základ európskej plynárenskej infraštruktúry s možnosťou diverzifikovania dodávok. Po realizácii prebiehajúcich projektov spoločného záujmu a projektov obojstranného záujmu budú mať všetky členské štáty a susedné krajiny prístup aspoň k trom zdrojom plynu alebo k celosvetovému trhu so skvapalneným zemným plynom (LNG). Len v roku 2022 boli alebo budú uvedené do prevádzky projekty spoločného záujmu v oblasti plynu s celkovou dodatočnou kapacitou prepravy plynu na úrovni 20 mld. m³ ročne ²⁶. Nedávno bolo dokončených alebo spustených viacero kľúčových projektov spolufinancovaných z prostriedkov EÚ, ako je prepojovací plynovod medzi Poľskom a Litvou (GIPL) ²⁷, ktorý je mimoriadne dôležitý pre Pobaltie, a nový terminál na skvapalnený zemný plyn v severnom Grécku, ktorý Európe a Balkánu pomôže znížiť závislosť od ruských dodávok ²⁸.

Mapy a zoznamy projektov, ktoré sú tu uvedené, sú výsledkom analýzy dodatočných potrieb úzko spätých s plánom REPowerEU, ktorú vykonali regionálne skupiny. Dopĺňajú existujúci zoznam projektov spoločného záujmu, pričom niektoré z nich, napríklad prepojovacie plynovody na Pyrenejskom polostrove a prepojenia pre ostrovné členské štáty, sa pripravujú niekoľko rokov. Tieto projekty by sa teraz mali takisto urýchliť v snahe dokončiť európsku infraštruktúru. Projekty týkajúce sa plynu, ktoré sa majú zahrnúť do kapitol plánov obnovy a odolnosti venovaných plánu REPowerEU, by mali vychádzať z analýzy potrieb aktuálne znázornených na mapách, ktoré sa uvádzajú ďalej.

Z regionálneho posúdenia dodatočných potrieb plynárenskej infraštruktúry pre plán REPowerEU vyplýva, že kombináciou znižovania dopytu, zvyšovania domácej výroby bioplynu/biometánu a vodíka a obmedzeným doplnením plynárenskej infraštruktúry bude možné úplne kompenzovať ekvivalent dovozu ruského plynu. Najdôležitejšie potreby sú spojené s uspokojením dopytu v strednej a východnej Európe ²⁹ a v severnej časti Nemecka ³⁰, ako aj s posilnením južného koridoru zemného plynu. Touto obmedzenou dodatočnou infraštruktúrou, ktorá je opísaná v prílohe 3, by sa mali vyriešiť potreby nadchádzajúceho desaťročia, a to bez toho, aby viedla k odkázanosti na fosílnu palivá a uviaznutým aktívam, ktoré bránia dlhodobej transformácii na klimaticky neutrálne hospodárstvo.

Skladovanie má mimoriadny význam pri zlepšovaní bezpečnosti dodávok. Projektom, ktorých cieľom je zvýšiť skladovacie kapacity a kapacity čerpania, by sa mala poskytnúť primeraná podpora vrátane finančnej podpory, aby sa zabezpečila vyššia úroveň pripravenosti a reakcie na riziká týkajúce sa bezpečnosti dodávky plynu. Na dovoz dostatočného objemu LNG a potrubného plynu od iných dodávateľov budú na zaistenie dostatočnej úrovne plynárenskej infraštruktúry vrátane terminálov na dovoz LNG a plynovodov do roku 2030 potrebné investície v odhadovanom objeme 10 miliárd EUR na prepojenie nedostatočne využívaných terminálov na dovoz LNG a siete EÚ a kapacít spätného toku. Dodatočné investície na prepojenie terminálov na dovoz LNG na Pyrenejskom polostrove a siete EÚ prostredníctvom infraštruktúry pripravenej na vodík môžu ďalej prispieť k diverzifikácii dodávok plynu na vnútornom trhu a pomôcť využiť dlhodobý potenciál obnoviteľného vodíka. Takisto budú potrebné veľmi obmedzené investície na zaistenie bezpečnosti dodávok v členských štátoch, ktoré sú takmer úplne závislé od ropy prepravovanej ropovodmi z Ruska.

Závislosť od ruských fosílnych palív sa takisto vzťahuje na ropu a ropné výrobky. Zatiaľ čo vo väčšine prípadov svetový trh umožňuje rýchlu a účinnú náhradu, niektoré členské štáty sú od ropy z ruských ropovodov závislé viac. Zastavením dodávok prostredníctvom ropovodu Družba, ktorým sa ropa dodáva do Európy priamo zo stredného Ruska, sa zvýši tlak na alternatívne trasy dodávky ropy, konkrétne prístavy (ako Gdansk, Rostock, Terst alebo Omišalj) a alternatívnu ropovodnú infraštruktúru, ktorá slúži tým istým regiónom, no v súčasnosti nie je pripravená zvládnuť takýto zvýšený tlak.

V tomto kontexte sú potrebné veľmi obmedzené a ciele investície na zaistenie bezpečnosti dodávok ropy. Projekty, ktoré vychádzajú z kapacity existujúcej infraštruktúry a rozširujú ju, a zároveň sa nimi riešia existujúce úzke miesta [konkrétne v transalpskom ropovode (TAL), ropovode Adria alebo SPSE], sú mimoriadne dôležité na zaistenie uskutočniteľných alternatív pre najviac dotknuté členské štáty. Vytvorenie alternatívnych trás dodávok musia takisto sprevádzať ciele investície do rekonfigurácie a modernizácie rafinérií na výrobu ropných výrobkov, keďže nahradenie uralskej ropy alternatívnymi triedami ropy si vyžaduje technologické zmeny. Očakávaný objem celkových investícií, ktoré sú potrebné na zaistenie bezpečnosti dodávok ropy, sa pohybuje od 1,5 miliardy do 2 miliárd EUR.

Do roku 2030 treba do elektrizačnej sústavy investovať ďalších 29 miliárd EUR s cieľom prispôsobiť ju na zvýšené používanie a výrobu elektriny. Všetky relevantné projekty sú už zahrnuté do piateho zoznamu projektov spoločného záujmu ³¹. Zrýchlené vykonávanie projektov spoločného záujmu v oblasti elektrickej energie je mimoriadne dôležité v záujme prepojeného systému s vyšším podielom energie z obnoviteľných zdrojov. Súčasná vysoká cena elektrickej energie na Pyrenejskom polostrove zdôrazňuje význam zlepšovania cezhraničných prepojovacích elektrických vedení ako nákladovo účinného spôsobu zaistenia bezpečných a cenovo dostupných dodávok elektriny. Komisia bude naďalej podporovať a nabádať španielske a francúzske orgány k zrýchleniu vykonávania troch existujúcich projektov spoločného záujmu prostredníctvom skupiny na vysokej úrovni pre prepojenia v juhozápadnej Európe s cieľom zvýšiť kapacitu prepojenia medzi Pyrenejským polostrovom a Francúzskom. EÚ už prijala opatrenia na synchronizáciu elektrických sietí pobaltských štátov s európskou kontinentálnou sieťou. Po jej dokončení (najneskôr v roku 2025) nebude možné použiť obchod s elektrickou energiou ani prevádzku systému na ohrozenie energetickej bezpečnosti tohto regiónu.

Uskladňovanie energie zohráva významnú úlohu pri zaisťovaní flexibility a bezpečnosti dodávok v energetickom systéme uľahčovaním integrácie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, podporou elektrizačnej sústavy a uskladnením energie na čas, kedy bude najpotrebnejšia. Uskladňovaním energie sa v konečnom dôsledku znižuje využívanie plynových elektrární v energetickom systéme.

Komisia bude nabádať aj k rýchlemu rozvoju kľúčových sústav na mori a cezhraničnej vodíkovej infraštruktúry.

Mapa európskej infraštruktúry pre plyn – projekty spoločného záujmu a ďalšie projekty určené prostredníctvom plánu REPowerEU vrátane vodíkových koridorov

Mapa európskej infraštruktúry pre elektrinu

4.2. Vnútroštátne reformy a investície

Hoci väčšina cieľových hodnôt a cieľov má európsky rozmer a vyžaduje si dobrú

koordináciu, vykonávanie mnohých z týchto opatrení zostáva na členských štátoch a vyžaduje si ciele reformy a investície.

Ukázalo sa, že plány obnovy a odolnosti sú veľmi vhodné na vykonávanie naliehavých priorít v spoločnom rámci EÚ, a to na základe potrieb členských štátov a so silným zameraním na dosahovanie výsledkov. V rámci nich sa už poskytuje súbor ambiciózných reforiem a investícií v záujme dosiahnutia dvojakej transformácie. Ich míľniky a cieľové hodnoty sú v súčasnosti relevantnejšie než kedykoľvek predtým.

Komisia vyzýva členské štáty, aby do svojich existujúcich plánov obnovy a odolnosti doplnili osobitnú kapitolu venovanú novým opatreniam na dosiahnutie cieľov plánu REPowerEU v oblasti diverzifikácie dodávok energie a zníženia závislosti od fosílnych palív. Technická podpora pre členské štáty je na tento účel dostupná v rámci Nástroja technickej podpory³². Cezhraničné investície sú nevyhnutné na posilnenie prepojenia a zaistenie bezpečnosti dodávok energie pre jednotný trh. Komisia pri posudzovaní osobitných kapitol venovaných plánu REPowerEU zohľadní ich príspevok k bezpečnosti dodávok pre Úniu ako celok. Pre nové kapitoly plánov obnovy a odolnosti budú smerodajné odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2022. Komisia spolu s týmto oznámením vydala prispôbené odporúčania pre všetky členské štáty týkajúce sa energetickej politiky v súlade s cieľmi plánu REPowerEU.

Plány obnovy a odolnosti by mali zabezpečiť komplementárnosť medzi opatreniami financovanými v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a opatreniami podporovanými z iných vnútroštátnych fondov alebo fondov EÚ. Predovšetkým sa musia zvýšiť synergie medzi politikou súdržnosti, najmä Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRR), Európskym sociálnym fondom plus (ESF+), druhým pilierom spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), Nástrojom na prepájanie Európy (NPE) a kapitolami plánov obnovy a odolnosti venovanými plánu REPowerEU. Napríklad v prípade plynu možno do kapitoly Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti venovanej plánu REPowerEU zahrnúť dostatočne vypracované projekty v oblasti sietí, skladovania alebo LNG realizované v jednom členskom štáte, ktoré však majú európsku dôležitosť. Plánmi obnovy a odolnosti by sa mohli napríklad podporovať projekty v oblasti energetickej infraštruktúry vybrané v rámci regionálnych skupín TEN-E pre ich spoločný záujem, pretože sa ich prostredníctvom spájajú energetické siete členských štátov, prepájajú sa regióny, ktoré sú v súčasnosti izolované od európskych trhov s energiou, posilňujú sa existujúce cezhraničné prepojenia, pomáha sa integrovať energia z obnoviteľných zdrojov a reaguje sa na ciele v oblasti integrácie trhu, konkurencieschopnosti a bezpečnosti dodávok. To umožňuje uvoľniť finančné prostriedky z NPE určené na energetiku, ktoré sa využijú na prepojovacie elektrické vedenia v rámci projektov spoločného záujmu v oblasti elektrickej infraštruktúry, infraštruktúry na mori, vodíkovej a inej infraštruktúry, ktoré si na ich vykonávanie vyžadujú cezhraničné plánovanie a regionálnu spoluprácu, ako sa stanovuje v rámci politiky TEN-E.

Plány obnovy a odolnosti poskytujú rýchly a účinný spôsob, ako prednostne uskutočniť investície zamerané na potreby plánu REPowerEU, a to v spojení so sprievodnými reformami s cieľom maximalizovať ich vplyv. Keďže kapitolou venovanou plánu REPowerEU sa podporuje prechod na zelenú energiu, ktorý sa podporuje aj z fondov politiky súdržnosti, investície do energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov možno podporiť v rámci oboch. Vzhľadom na posilnenie synergií medzi týmito politikami majú členské štáty možnosť plánovať si investície počas trvania programového obdobia koordinovaným spôsobom, pričom sa zohľadnia dostupné finančné prostriedky a harmonogramy vykonávania.

4.3. Financovanie

Komisia na mobilizovanie financií s cieľom pokryť krátkodobé investičné potreby plánu REPowerEU navrhuje ciele a rýchlu zmenu nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Zmenou sa predpokladá pridelenie dodatočných finančných prostriedkov z aukcie emisných kvót v rámci systému obchodovania s emisiami (ďalej

len „ETS“), a to v obmedzenej výške. Takisto sa navrhuje, aby členské štáty využívali väčšiu flexibilitu pri presune zdrojov, ktoré im boli pridelené podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach (EÚ) 2021/1060, ako aj nariadenia o strategických plánoch SPP (EÚ) 2021/2115. Tieto granty doplnia zvyšné úvery v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vo výške 225 miliárd EUR, čo povedie k celkovej sume takmer 300 miliárd EUR. Ak štáty, ktoré sú na ne v súčasnosti oprávnené, nepožiadajú o časť zvyšných úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vo výške 225 miliárd EUR do 30 dní od nadobudnutia účinnosti zmeneného nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, navrhuje sa, aby sa tieto zdroje sprístupnili ostatným členským štátom.

Členské štáty budú mať možnosť presunúť až 12,5 % svojich rozpočtových prostriedkov pridelených v rámci politiky súdržnosti do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a to pridaním možnosti presunúť 7,5 % rozpočtových prostriedkov na ciele plánu REPowerEU, ktoré sú založené na preukázateľných potrebách, a za predpokladu, že členské štáty využili už dostupnú možnosť presunúť 5 % rozpočtových prostriedkov. Táto nová možnosť presunu umožní členským štátom zahrnúť do svojich plánov obnovy a odolnosti nové investície a reformy, ktoré prispievajú k rýchlemu zníženiu dovozu fosílnych palív z Ruska. Takáto možnosť presunu je odôvodnená naliehavým harmonogramom a povahou niektorých potrebných investícií.

Okrem toho budú mať členské štáty možnosť presunúť až 12,5 % svojich rozpočtových prostriedkov pridelených z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Zabezpečením časti financovania v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa urýchlí vykonávanie príslušných projektov, čo poľnohospodárom umožní získať potrebnú finančnú podporu na zníženie miery používania anorganických hnojív a zvýšenie výroby udržateľného biometánu alebo energie z obnoviteľných zdrojov.

Proces uskutočňovania dobrovoľných presunov z fondov politiky súdržnosti a fondov SPP členskými štátmi do kapitol týkajúcich sa REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti bol navrhnutý tak, aby zabezpečil rýchly proces prijímania, pričom by nemal zdržať prijatie a vykonávanie strategických plánov a programov.

Predovšetkým je dôležité, aby sa členské štáty zapojili do rozsiahleho konzultačného procesu počas prípravy svojich kapitol venovaných plánu REPowerEU, a to najmä s miestnymi a regionálnymi orgánmi, so sociálnymi partnermi, ako aj zainteresovanými stranami z odvetvia poľnohospodárstva s cieľom zabezpečiť širokú angažovanosť, ktorá bude kľúčom k úspešnému vykonávaniu opatrení.

Fondy politiky súdržnosti, z ktorých sa dlhodobo úspešne podporujú investície súvisiace s energetikou, budú aj naďalej dopĺňať a posilňovať ciele plánu REPowerEU a Európskej zelenej dohody. Politikou súdržnosti sa v rámci súčasného viacročného finančného rámca (VFR) podporia projekty v oblasti dekarbonizácie a zelenej transformácie až do výšky 100 miliárd EUR. V záujme zabezpečenia rýchleho vyplácania Komisia predloží flexibilný nástroj na pomoc členským štátom pri mobilizácii súkromných zdrojov a má v úmysle prijať do konca roka 2022 delegovaný akt s cieľom urýchliť navrhovanie a úhradu projektov v oblasti energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie, a to prostredníctvom štandardných systémov náhrad v rámci politiky súdržnosti. Komisia bude spolupracovať aj s členskými štátmi na podpore rozvoja regionálnych a miestnych agentúr pre energiu ako jednotných kontaktných miest pre projekty v oblasti energie.

Pravidlá štátnej pomoci sa v plnej miere uplatňujú na reformy a investície zahrnuté do kapitol venovaných plánu REPowerEU. Zodpovednosťou každého členského štátu je zabezpečiť, aby boli takéto opatrenia v súlade s pravidlami štátnej pomoci EÚ a platnými postupmi pri poskytovaní štátnej pomoci. Vzhľadom na bezprecedentnú naliehavú potrebu znížiť závislosť od ruských fosílnych palív Komisia preskúma spôsoby, ako uľahčiť kontrolu štátnej pomoci v súvislosti s opatreniami plánu REPowerEU a zároveň obmedziť narušenia hospodárskej súťaže. Komisia predovšetkým poskytne usmernenie,

ako možno takéto opatrenia navrhnúť, aby boli v súlade s pravidlami štátnej pomoci, a hneď ako bude mať k dispozícii úplné informácie, urýchli príslušné rozhodnutia. Komisia takisto pomôže členským štátom pri navrhovaní opatrení, ktoré možno oslobodiť od notifikačnej povinnosti podľa všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách. Bude aj nepretržite skúmať dočasný krízový rámec štátnej pomoci, aby členským štátom umožňoval riešiť účinky súčasnej geopolitickej situácie, a to aj v oblasti energetiky, a naďalej bude zabezpečovať, aby bol rámec štátnej pomoci vo všeobecnosti vhodný na daný účel.

Z Nástroja na prepájanie Európy – energetika sa podporia projekty spoločného záujmu, ktoré sa nerealizujú na trhu ani iným spôsobom v časovom rámci potrebnom na dosiahnutie cieľov plánu REPowerEU. Komisia spolu s týmto oznámením uverejní novú výzvu na predkladanie návrhov projektov spoločného záujmu v rámci NPE – energetika s celkovým odhadovaným rozpočtom približne 800 miliónov EUR. Úspešné projekty sa vyberú v druhej polovici roka 2022 s cieľom podporiť najnaliehavejšie projekty v oblasti infraštruktúry, ktoré sú potrebné na uskutočnenie priorít v pláne REPowerEU. Na začiatku roka 2023 Komisia uverejní ďalšiu výzvu na predkladanie návrhov projektov spoločného záujmu v rámci NPE – energetika, ktoré ešte nebudú pripravené na tohtoročnú výzvu.

Členské štáty môžu zväziť daňové opatrenia na podporu cieľov plánu REPowerEU v snahe stimulovať úspory energie a znížiť spotrebu fosílnych palív. Členské štáty sa vyzývajú, aby zväzili dodatočné daňové opatrenia, ako sú daňové úľavy a oslobodenie od daní v oblasti zdaňovania vozidiel pri nákupe, ako aj používaní elektrických a vodíkových vozidiel, odpočty dane spojené s úsporami energie a postupné rušenie dotácií, ktoré sú škodlivé pre životné prostredie. Pripravovaný návrh Komisie na revíziu smernice o zdaňovaní energie prispieva k cieľom plánu REPowerEU stanovením cenových signálov na zníženie spotreby fosílnych palív a na úsporu energie a Komisia vyzýva členské štáty, aby urýchlene dosiahli dohodu.

V rámci Programu InvestEU sa zmobilizuje súkromné financovanie na podporu širokej škály investícií, ktoré prispievajú k dosiahnutiu politických cieľov plánu REPowerEU, a to rozdelením rizík medzi implementujúcich partnerov. Komisia bude úzko spolupracovať, a to aj v rámci prístupu Tímu Európa, so skupinou EIB, s ďalšími implementujúcimi partnermi Programu InvestEU a členskými štátmi EÚ s cieľom urýchliť poskytovanie úverov, kombinované financovanie a poradenstvo v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti a elektrizačných sietí.

V snahe umožniť, aby sa z inovačného fondu pokrylo 100 % príslušných nákladov v prípade súťažného ponukového konania, by Európsky parlament a Rada mali urýchlene preskúmať navrhovanú zmenu smernice o ETS v súvislosti s inovačným fondom, pričom Komisia potom urýchlene prijme potrebnú zmenu delegovaného aktu, ktorým sa zriaďuje inovačný fond.

5. POSILNENIE PRIPRAVENOSTI

Európa musí byť v pohotovosti a pripravená na vážne prerušenie dodávok. Zatiaľ čo riziko neuspokojeného dopytu po plyne na toto leto bude len obmedzené, mohlo by existovať riziko, že ak sa v nadchádzajúcich mesiacoch neprijmú ďalšie opatrenia, nebudú zásobníky plynu na budúcu zimu dostatočne naplnené.

Komisia vyzýva členské štáty, aby spolu s rýchlym prijatím nariadenia o skladovaní plynu s cieľom začať s dopĺňaním zásob toto leto:

- preventívne vykonávali oznámenie EÚ o úsporách energie. Krátkodobu ušetrený plyn sa môže použiť najmä na doplnenie podzemných zásobníkov pred budúcou

zimou,

- aktualizovali svoje pohotovostné plány s prihliadnutím na odporúčania uvedené v preskúmaní pripravenosti, ktoré vykonala Komisia. V aktualizovaných pohotovostných plánoch by sa mali určiť dôležití odberatelia, ktorí zohrávajú kľúčovú úlohu, pokiaľ ide o kritické dodávateľské reťazce v Únii,
- požiadali prevádzkovateľov prepravných sietí, aby urýchlili technické opatrenia, ktoré môžu do nasledujúcej zimy zvýšiť kapacity spätného toku zo západu na východ, a to aj pokiaľ ide o technické požiadavky týkajúce sa zloženia plynu,
- uzavreli zatiaľ otvorené dvojstranné dohody o solidarite medzi susednými krajinami.

V existujúcom právnom rámci EÚ sa už predpokladá, že v prípade extrémnej krízy môžu členské štáty požiadať susedné členské štáty o solidárne opatrenia. Solidárne opatrenia sa považujú za poslednú možnosť v prípade extrémneho nedostatku plynu s cieľom zaistiť dodávky pre domácnosti, systémy diaľkového vykurovania a základné sociálne zariadenia v postihnutej krajine.

Komisia vydá usmernenie o kritériách na prioritizáciu nechránených odberateľov, najmä v priemysle. Usmernenie sa bude na jednej strane zameriavať na určenie vnútroštátnych a cezhraničných hodnotových reťazcov kľúčového a kritického významu, ktoré by v prípade narušenia mohli negatívne ovplyvniť bezpečnosť, potraviny, zdravie a ochranu na európskej a celosvetovej úrovni. Mal by sa ním posúdiť aj vplyv na konkurencieschopnosť rôznych území. Komisia takisto uľahčí vypracovanie koordinovaného plánu EÚ na znižovanie dopytu s preventívnymi dobrovoľnými obmedzujúcimi opatreniami, ktoré by mali byť pripravené na aktiváciu pred vznikom skutočnej mimoriadnej situácie. Tento plán by zahŕňal dobrovoľné trhové opatrenia na zníženie spotreby podnikov, čím by sa zaručilo, že dodávky chráneným odberateľom budú uprednostnené. Komisia okrem toho skúma plány pripravenosti členských štátov na riziká v odvetví elektrickej energie s cieľom minimalizovať vplyv potenciálnych prerušení dodávok plynu na výrobu elektriny.

Záver

Nastal čas znížiť strategickú energetickú závislosť Európy. Plán REPowerEU urýchlí diverzifikáciu a väčšie využívanie obnoviteľných plynov, prináša úspory energie a elektrifikáciu s potenciálom čo najskôr dosiahnuť ekvivalent fosílnych palív, ktoré Európa v súčasnosti každoročne dováža z Ruska. Deje sa tak prostredníctvom koordinovaného plánovania, v spoločnom záujme a na základe silnej európskej solidarity.

Naliehavá potreba znížiť energetickú závislosť Európy vychádza z dvoch skutočností: z klimatickej krízy vážne znásobenej agresiou Ruska voči Ukrajine a zo závislosti EÚ od fosílnych palív, ktorú Rusko využíva ako ekonomickú a politickú zbraň.

Zelená transformácia európskeho energetického systému posilní hospodársky rast, upevní vedúce postavenie Európy v priemysle a nasmeruje ju na cestu ku klimatickej neutralite do roku 2050.

Európska komisia vyzýva vedúcich predstaviteľov, členské štáty, regionálne a miestne orgány a všetkých občanov a všetky podniky, aby prostredníctvom vykonávania tohto plánu REPowerEU znížili energetickú závislosť Európy od Ruska.

---

(1) Závery Európskej rady (24. a 25. marca 2022).
(2) Oznámenie o REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu, COM(2022) 108 final, (8.3.2022).
(3) Úplný zoznam opatrení je uvedený v prílohe 1.

- (4) Rýchly prieskum Eurobarometra 506: Reakcia EÚ na vojnu na Ukrajine, 5. mája 2022.
- (5) Scenár plánu REPowerEU v pracovnom dokumente útvarov Komisie s názvom Vykonávanie akčného plánu REPowerEU: investičné potreby, akcelerátor pre vodík a dosahovanie cieľov v oblasti biometánu, ktorý je sprievodným dokumentom k tomuto oznámeniu.
- (6) COM(2021) 558 final, 14.7.2021.
- (7) COM(2022) 142 final, 30.3.2022.
- (8) [EU-US LNG 2022 2.pdf \(europa.eu\)](#).
- (9) Komisia a Bulharsko v koordinácii so susedmi v juhovýchodnej Európe zriadili 5. mája prvú regionálnu pracovnú skupinu ako súčasť energetickej platformy EÚ. Čoskoro bude navrhnuté vytvorenie ďalších regionálnych pracovných skupín pokrývajúcich strednú a východnú Európu, severozápadné a pobaltské štáty. V tejto súvislosti je dôležité, aby sa najväčšie trhy s energiou v EÚ s prístupom k infraštruktúre potrebnej na diverzifikáciu, ako sú terminály LNG, aktívne zapájali do úsilia platformy zameraného na diverzifikáciu a bezpečnosť dodávok.
- (10) Táto špecializovaná pracovná skupina zameraná na nákup vodíka uvedie do prevádzky globálny európsky mechanizmus pre vodík na základe skúseností z projektu H2Global a Zásobovacej agentúry Euratomu, ktorý sa má zriadiť v rámci energetickej platformy EÚ.
- (11) Vonkajšia energetická angažovanosť EÚ v meniacom sa svete, JOIN(2022) 23, 18.5.2022.
- (12) Päť členských štátov (Bulharsko, Česko, Fínsko, Maďarsko, Slovensko) v súčasnosti prevádzkuje na svojom území reaktory typu VVER, pričom všetky sú momentálne úplne závislé od paliva dodávaného ruským dodávateľom.
- (13) Výskumné reaktory stredného výkonu, ktoré zahŕňajú reaktory v Česku, Maďarsku a Poľsku, sa vyznačujú pôvodným sovietskym dizajnom a sú stále závislé od paliva od monopolného ruského výrobcu.
- (14) Pracovný dokument útvarov Komisie, Vykonávanie akčného plánu REPowerEU: investičné potreby, akcelerátor pre vodík a ciele v oblasti biometánu, ktorý je sprievodným dokumentom k tomuto oznámeniu.
- (15) EÚ solar energy strategy (Stratégia EÚ v oblasti slnečnej energie), COM(2022) 221, (18.5.2022).
- (16) Pracovný dokument útvarov Komisie, Vykonávanie akčného plánu REPowerEU: investičné potreby, akcelerátor pre vodík a dosahovanie cieľov v oblasti biometánu, ktorý je sprievodným dokumentom k tomuto oznámeniu.
- (17) Komisia očakáva, že na základe plánu REPowerEU približne 30 % prvovýroby ocele v EÚ bude do roku 2030 dekarbonizovaných pomocou obnoviteľného vodíka [vyžiada si to 1,4 milióna ton obnoviteľného vodíka a investície vo výške (18 až 20) miliárd EUR na nahradenie vysokých pecí procesmi s priamo redukovaným železom na báze obnoviteľného vodíka].
- (18) Odporúčanie Komisie o urýchlení postupov udeľovania povolení na projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a uľahčení zmlúv o nákupe energie, C(2022) 3219, SWD(2022) 149, (18.5.2022).
- (19) [Spoločné vyhlásenie zo samitu o elektrolyzéroch](#). Výrobcovia elektrolyzérov v Európe sa zaviazali k desaťnásobnému navýšeniu svojich kapacít na výrobu elektrolyzérov na 17,5 GW do roku 2025.
- (20) Pakt o zručnostiach podporuje rozsiahle partnerstvá pre zručnosti v rôznych priemyselných ekosystémoch vrátane energetickejšie náročných odvetví, výstavby a energie z obnoviteľných zdrojov. V rámci paktu sa zhromažďujú a podnecujú záväzky jednotlivých podnikov, poskytovateľov odbornej prípravy a sociálnych partnerov s cieľom zvyšovať úroveň zručností alebo rekvifikovať ľudí v produktívnom veku, ako je rozvoj kvalifikovaných odborníkov a rekvifikácia montérov plynových kotlov v oblasti nových technológií, ako sú tepelné čerpadlá, solárne panely atď.
- (21) Odporúčanie Komisie o urýchlení postupov udeľovania povolení na projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a uľahčení zmlúv o nákupe energie, C(2022) 3219, SWD(2022) 149, (18.5.2022).
- (22) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (prepracované znenie).
- (23) Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, COM(2022) 222, (18.5.2022).
- (24) Vhodná oblasť v súvislosti s obnoviteľnými zdrojmi energie znamená konkrétnu oblasť na súši či na mori, ktorú členský štát označil ako mimoriadne vhodnú na inštaláciu zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, s výnimkou spaľovacích zariadení na biomasu.
- (25) Pozri napríklad návrh odporúčania Rady týkajúceho sa zabezpečenia spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo [COM(2021) 801 final].
- (26) Len v roku 2022 boli alebo budú uvedené do prevádzky projekty spoločného záujmu s celkovou dodatočnou kapacitou prepravy plynu na úrovni 20 mld. m³ ročne, napr. prepojovací plynovod medzi Poľskom a Litvou (plynovod GIPL), prepojovací plynovod medzi Poľskom a Slovenskom, baltský plynovod medzi Poľskom a Dánskom či plynovod medzi Gréckom a Bulharskom (IGB). Terminály LNG na Cypre (2 mld. m³ ročne) a v meste Alexandrupoli v Grécku (5 mld. m³ ročne) sa majú uviesť do prevádzky v roku 2023. Navyše sa očakáva, že v nasledujúcich rokoch sa dokončí viacero projektov spoločného záujmu v oblasti plynu, ktoré zahŕňajú niekoľko projektov zásobníkov v juhovýchodnej Európe (v Grécku, Rumunsku, Bulharsku), ako aj terminál LNG v poľskom Gdansku (prinajmenšom 6 mld. m³ ročne). Okrem toho podpora rozšírenia južného koridoru zemného plynu na 20 mld. m³ ročne bude zohrávať významnú úlohu pri zabezpečovaní dodávok plynu do juhovýchodnej Európy (na začiatok do Grécka a Talianska) a na západný Balkán.
- (27) Plynovod GIPL, ktorý bol uvedený do prevádzky 5. mája, je významným projektom EÚ vytvoreným v rámci plánu prepojenia baltského trhu s energiou (BEMIP). Tento 508 kilometrov dlhý plynovod pripojil Estónsko, Fínsko, Litvu a Lotyšsko k trhom EÚ s plynom. Z celkových výdavkov na projekt v objeme približne 500 miliónov EUR prispela EÚ sumou 300 miliónov EUR.
- (28) Zariadenie LNG v meste Alexandrupoli (plávajúce zariadenie na skladovanie a spätné splynovanie) sa má dokončiť na konci roku 2023 a bude mať kapacitu 153 500 metrov kubických a potenciálny ročný prietok na úrovni 5,5 miliardy; rozpočet je približne 364 miliónov EUR, z čoho 167 miliónov EUR pochádza z politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020.
- (29) Pre bezpečnosť dodávok v strednej a východnej Európe majú veľký význam dva plynárenské koridory: transbalkánsky koridor (Turecko – Bulharsko – Rumunsko) a vertikálny koridor (prepojovací plynovod medzi Gréckom a Bulharskom, prepojovací plynovod medzi Rumunskom a Bulharskom a BRUÁ), ktoré budú uľahčovať dodávku plynu z tretích krajín v tomto regióne.
- (30) Pozri orientačný zoznam projektov v prílohe 3.
- (31) https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/fifth_pei_list_19_november_2021_annex.pdf.

- (32) [Nástroj technickej podpory: Prehľad o jednotlivých krajinách v roku 2022](#) | Európska komisia ([europa.eu](#)).

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 18. 5.
2022

COM(2022) 230
final

PRÍLOHY

k

**OZNÁMENIU KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE,
RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A
VÝBORU REGIÓNOV**

Plán REPowerEU

{SWD(2022) 230 final}

PRÍLOHA 1

VÝCHODISKOVÝ STAV: VŠETKÝMI OPATRENAMI V RÁMCI BALÍKA FIT FOR 55 SA V EÚ ZNÍŽI DOPYT PO PLYNE O 116 mld. m ³ , ČIŽE O 30 %			
PLÁN RePOWER	Ekvivalent ÚSPOR PLYNU	SPOLOČNÉ OPATRENIA EÚ A ČLENSKÝCH ŠTÁTOV V RÁMCI PLÁNU RePOWER EU	INVESTIČNÉ POTREBY (v EUR)
ÚSPORY			
Občania: zmena správania	10 mld. m ³	Oznámenie EÚ o úsporách energie Kampaň Plním svoju úlohu	–
Sektor bývania: energetická efektívnosť a tepelné čerpadlá	37 mld. m ³	Oznámenie EÚ o úsporách energie Zvýšenie cieľovej hodnoty v smernici o energetickej efektívnosti na 13 % prostredníctvom zmeny smernice Požiadavky na ekodizajn a energetické označovanie solárnych fotovoltaických panelov a tepelných čerpadiel Potenciálne významné projekty spoločného európskeho záujmu zamerané na prelomové technológie a inováciu	56
Priemysel: energetická efektívnosť a elektrifikácia	12 mld. m ³	Zvýšenie cieľovej hodnoty v smernici o energetickej efektívnosti na 13 % prostredníctvom zmeneného návrhu Zvýšenie cieľovej hodnoty týkajúcej sa obnoviteľných	41

		<p>zdrojov energie na 45 % prostredníctvom zmeneného návrhu</p> <p>Inovačný fond</p> <p>Kapitola Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti</p>	
Obmedzenie		Koordinovaný plán EÚ na zníženie dopytu	–
DIVERZIFIKÁCIA PALÍV			
LNG a plyn z plynovodov	50 (LNG) + 10 mld. m ³ (z plynovodu)	<p>Povinnosť diverzifikácie</p> <p>Spoločný nákup plynu a vodíka</p> <p>IT nástroj EÚ na agregáciu dopytu a transparentnosť infraštruktúry</p> <p>Memorandá o porozumení s partnerskými krajinami</p> <p>Prijatie návrhu týkajúceho sa uskladňovania</p> <p>Kapitola Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti</p>	
Biometán	17 mld. m ³	<p>Akčný plán pre biometán</p> <p>Kapitola Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti</p>	37
Obnoviteľný vodík	+ 14 mil. ton dodatočného H ₂ /amoniaku, z toho 8 mil. ton nahrádza ekvivalent zemného plynu 27 mld. m ³ .	<p>Zosúladenie čiastkových cieľov týkajúcich sa palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu s vyššími cieľmi v smernici o energii z obnoviteľných zdrojov</p> <p>Vodíkové údolia</p>	<p>27 mld. EUR ako priame investície do domácich elektrolyzérov a do distribúcie vodíka v EÚ.</p> <p>(Vylúčené sú investície do solárnej a veternej elektriny potrebné na výrobu obnoviteľného vodíka a vylúčené sú aj investície do</p>

	10 mil. ton z dovozu a približne 4 mil. ton z dodatočnej produkcie v Únii	<p>Regulačný rámec: delegované akty týkajúce sa vymedzenia pojmov a noriem</p> <p>Dovoz: nástroj na spoločný nákup plynu a vodíka a medzinárodné partnerstvá v oblasti vodíka</p> <p>Priemyselná kapacita: vyhlásenie o elektrolyzéroč</p> <p>Inovačný fond</p> <p>Kapitola Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti</p>	dovážaného vodíka.)
ELEKTRINA Z OBNOVITELNÝCH ZDROJOV			
Solárna a veterná energia	21 mld. m ³ ¹	<p>Zvýšenie cieľovej hodnoty týkajúcej sa obnoviteľných zdrojov energie na 45 % prostredníctvom zmeny smernice o energii z obnoviteľných zdrojov</p> <p>Usmernenia k zmluvám o nákupe elektriny</p> <p>Solárna stratégia</p> <p>Iniciatíva pre strešné solárne inštalácie prostredníctvom zmeny smernice o energii z obnoviteľných zdrojov</p> <p>Kapitola Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti</p> <p>Aliancia solárneho priemyslu</p> <p>Potenciálne významné projekty spoločného európskeho záujmu</p>	86 mld. EUR

		zamerané na prelomové technológie a inováciu	
Udeľovanie povolení		Legislatívny návrh o udeľovaní povolení, ktorým sa zmení smernica o energii z obnoviteľných zdrojov Odporúčanie EK	–
INTELIGENTNÉ INVESTÍCIE A REFORMY			
Infraštruktúra		Integrované posúdenie nedostatkov a potrieb infraštruktúry v celej EÚ, pokiaľ ide o plyn, elektrinu a vodík	29 mld. (elektrizačné sústavy) + 10 mld. (uskladňovanie energie) + 10 mld. (plyn), ropa v záujme bezpečnosti dodávok energie 1,5 mld. [vodíková infraštruktúra – pozri pracovný dokument útvarov Komisie]
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti		Revidovaný návrh Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s objemom takmer 300 mld. EUR (225 mld. úvery + až 72 mld. granty) Usmernenia k plánom obnovy a odolnosti	
Inovačný fond		Revidovaný návrh inovačného fondu, ktorým sa zavádzajú rozdielové zmluvy o uhlíku Špecializovaná výzva v rámci plánu RePowerEU na jeseň 2023 Špecializované segmenty financovania v rámci plánu RePowerEU	
Nástroj na prepájanie		Špecializované výzvy v rámci plánu	

Európy (NPE)		RePowerEU počnúc májom 2022	
Reforma		Európsky semester Odporúčania pre jednotlivé krajiny Udeľovanie povolení Usmernenia k zmluvám o nákupe elektriny Kapitoly Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	

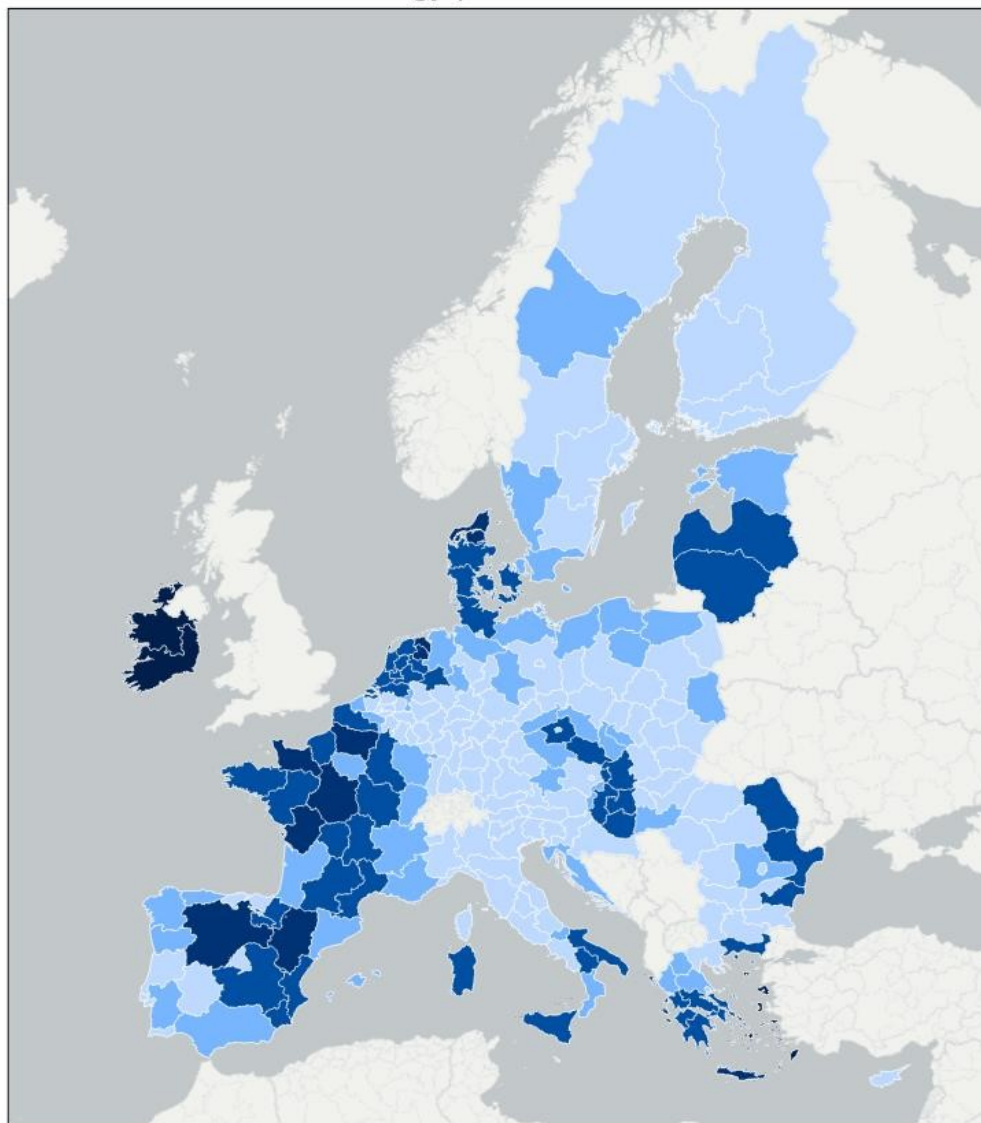
PRÍLOHA

2

–

mapy

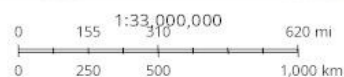
Renewable energy potential - Wind onshore

4/26/2022, 9:56:49 AM

Wind Onshore - Potential production in GWh/km2 (ENSPRESO)

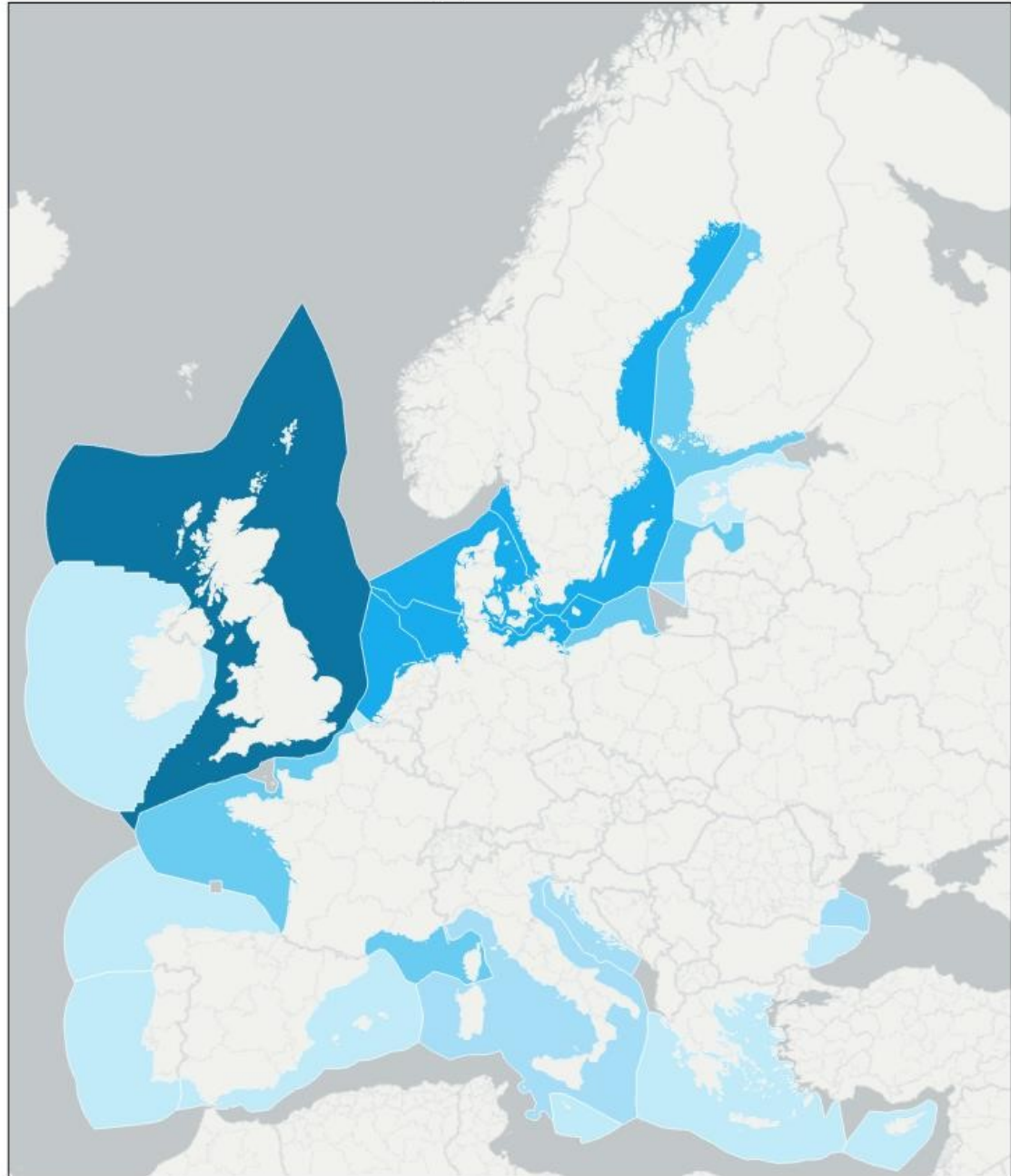
- ≤ 1
- > 1 - 2
- > 2 - 5
- > 5 - 7.5
- > 7.5 - 12

EIGL 2022

EIGL 2022. Basemap source: ESTAT/OSM contributors. Information on the terms of use of the data layers: <https://ec.europa.eu/energy-industry-geography-lab> JRC, 2022

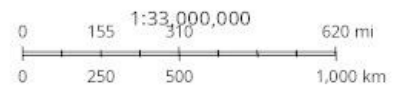
Renewable energy potential - Wind offshore

4/26/2022, 9:44:22 AM

Wind Offshore - Potential production in TWh (ENSPRESO)

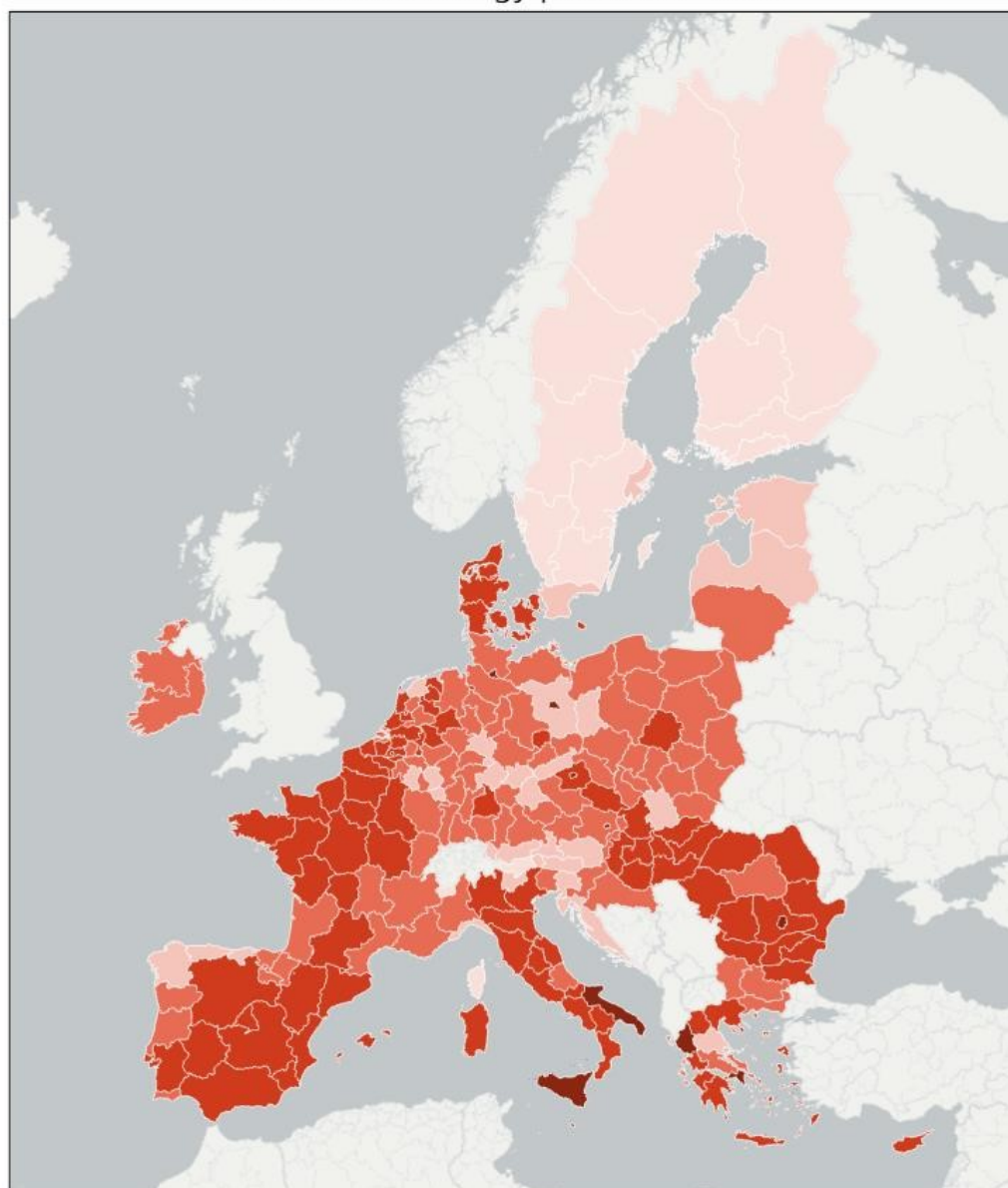
- < 8
- > 8 - 28
- > 28 - 85
- > 85 - 200
- > 200 - 441.2

EIGL 2022

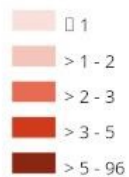
JRC, 2022
EIGL 2022. Basemap source: ESTAT/OSM contributors. Information on the terms of use of the data layers: <https://ec.europa.eu/energy-industry-geography-lab>

Renewable energy potential - Solar

4/26/2022, 9:58:19 AM

Solar - Potential production in GWh/km2 (ENSPRESO)

1:33,000,000
0 155 310 620 mi
0 250 500 1,000 km

EIGL 2022

EIGL 2022. Basemap source: ESTAT/OSM contributors. Information on the terms of use of the data layers: <https://ec.europa.eu/energy-industry-geography-lab>

JRC, 2022

PRÍLOHA 3

Potreby infraštruktúry v súvislosti s plynom

Úspechy rámca transeurópskej energetickej siete (TEN-E) pri vytváraní odolných európskych elektrických a plynárenských sietí

Nariadením o TEN-E sa zaviedol nový prístup k plánovaniu infraštruktúry v celej EÚ založený na regionálnej spolupráci s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami s cieľom určiť projekty spoločného záujmu, ktoré prispievajú k rozvoju

prioritných koridorov a tematických oblastí energetickej infraštruktúry. Od členských štátov sa v ňom takisto vyžaduje, aby zjednodušili postupy udeľovania povolení na projekty spoločného záujmu, a poskytuje sa v ňom prístup k financovaniu z Nástroja na prepájanie Európy (NPE) na umožnenie ich včasnej realizácie.

Od zavedenia nariadenia o TEN-E v roku 2013 projekty spoločného záujmu v oblasti plynu prispeli k vytvoreniu odolnejšej európskej plynárenskej infraštruktúry založenej na diverzifikovanejších dodávkach. Projekty spoločného záujmu v oblasti plynu prispeli k obmedzeniu úzkych miest v európskej plynárenskej infraštruktúre a k diverzifikácii zdrojov dodávok, ako aj partnerov a trás. Po realizácii prebiehajúcich projektov spoločného záujmu budú mať všetky členské štáty prístup aspoň k trom zdrojom plynu alebo k celosvetovému trhu so skvapalneným zemným plynom (LNG).

Len v roku 2022 boli alebo budú uvedené do prevádzky projekty spoločného záujmu s celkovou dodatočnou kapacitou prepravy plynu na úrovni 20 mld. m³ ročne, napr. prepojovací plynovod medzi Poľskom a Litvou (plynovod GIPL), prepojovací plynovod medzi Poľskom a Slovenskom, baltský plynovod medzi Poľskom a Dánskom či plynovod medzi Gréckom a Bulharskom (IGB). Terminály LNG na Cypre (2 mld. m³ ročne) a v meste Alexandrupoli v Grécku (5 mld. m³ ročne) sa majú uviesť do prevádzky v roku 2023. Okrem toho sa očakáva, že v nasledujúcich rokoch sa dokončí viacero projektov spoločného záujmu v oblasti plynu, ktoré zahŕňajú niekoľko projektov skladovania v juhovýchodnej Európe (v Grécku, Rumunsku, Bulharsku), ako aj terminál LNG v poľskom Gdansku (prínajmenšom 6 mld. m³ ročne).

Práve vďaka týmto projektom, z ktorých mnohé využívajú finančnú podporu z Nástroja na prepájanie Európy, dokážu členské štáty v duchu solidarity reagovať na nedávne zníženie dodávok.

Okrem značných zlepšení v európskej plynárenskej infraštruktúre sa začali realizovať kľúčové prepojovacie elektrické vedenia, a to aj prostredníctvom grantu z NPE na výstavbu, napr. prepojovacie elektrické vedenie v Biskajskom zálive medzi Francúzskom a Španielskom s cieľom zvýšiť kapacitu prepojenia s Pyrenejským polostrovom, ako aj prepojovacie vedenie Celtic medzi Francúzskom a Írskom a prepojovacie vedenie EuroAsia medzi Gréckom a Cyprom, vďaka ktorým sa ukončí izolácia Írska a Cypru od elektrizačnej sústavy Únie, čím sa podporí integrácia obnoviteľných zdrojov energie a zvýši bezpečnosť dodávok energie. Okrem toho značne pokročila synchronizácia elektrizačných sústav pobaltských štátov, ktoré sú poslednými členskými štátmi s elektrickými sústavami stále závislými od tretích krajín, pričom dokončiť sa má najneskôr do roku 2025. Na riadnu realizáciu projektu bola nevyhnutná podpora v rámci politiky TEN-E, a to aj finančná – z NPE vo výške viac ako 1,2 miliardy EUR.

Zrýchlená realizácia projektov spoločného záujmu v oblasti elektriny² bude mať zásadný význam pre lepšie prepojený systém, vďaka ktorému bude v súlade s cieľmi plánu REPowerEU možné zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie a oveľa rýchlejšie znížiť obmedzenia vo využívaní energie z obnoviteľných zdrojov.

Posúdenie dodatočných potrieb plynárenskej infraštruktúry, ktoré vykonala sieť ENTSOG

V oznámení o pláne REPowerEU sa uvádza, že prioritou Komisie bude posúdiť, či si plynárenská infraštruktúra a prepojenia, ktoré sú pripravené na vodík, vyžadujú nejaké opatrenia alebo investície, aby bolo možné odstrániť úzke miesta, ktoré bránia plnému využívaniu kapacity LNG v EÚ. Komisia požiadala Európsku sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ENTSOG), aby uvedené posúdenie podporila s cieľom identifikovať všetky pretrvávajúce nedostatky v plynárenskej infraštruktúre, ktoré si vyžadujú okamžité riešenie v rámci plánu REPowerEU.

V posúdení vykonanom sieťou ENTSOG³ sa analyzovalo, do akej miery existujú úzke miesta infraštruktúry v európskej plynárenskej sieti v prípade ukončenia tokov plynu

z Ruska do Európy, a to pomocou dvoch rôznych scenárov dopytu (súčasný dopyt a dopyt do roku 2030 za predpokladu úplnej realizácie návrhov v rámci balíka Fit for 55 s dopytom po plyne nižším o 27 % v porovnaní so súčasnosťou, ktorý by mal byť podľa očakávaní ešte nižší vďaka realizácii plánu REPowerEU) a za predpokladu rôznych úrovní rozvoja infraštruktúry⁴.

Z posúdenia vyplýva, že ukončenie dovozu ruského plynu bude možné v plnej miere vykompenzovať kombináciou znižovania dopytu, s ktorým sa ráta v balíku Komisie Fit for 55⁵, zvyšovania domácej výroby bioplynu, a najmä bezfosílného vodíka, a pomerne obmedzeného budovania plynárenskej infraštruktúry nad rámec toho, čo je už zahrnuté v súčasnom 5. zozname projektov spoločného záujmu. Zmiernením niekoľkých pretrvávajúcich úzkych miest sa takisto zvýši odolnosť a flexibilita európskej plynárenskej siete.

Pokiaľ ide o geografické rozloženie potrieb, je zrejmé, že v prípade zastavenia dovozu ruského plynu by bolo najväčšou výzvou uspokojiť dopyt v strednej a východnej Európe, ale aj v severnej časti Nemecka. Z uvedeného posúdenia, o ktorom sa následne diskutovalo s členskými štátmi v regionálnom kontexte, vyplynulo, že na vyriešenie závislosti od dodávok z Ruska existujú rôzne možnosti, a to najmä v geografickej blízkosti potrieb a s nevyhnutnou spoluprácou medzi dvoma alebo viacerými členskými štátmi.

Ďalšie potreby plynárenskej infraštruktúry v jednotlivých regiónoch

Región Baltského mora

Tri pobaltské štáty a Fínsko sú od ruského plynu výrazne závislé, zatiaľ čo Poľsko vykazuje od takéhoto dovozu menšiu mieru závislosti.

Projektmi ako plynovod Balticconnector medzi Estónskom a Fínskom, zlepšenie prepojenia medzi Lotyšskom a Estónskom, terminál LNG v Klaipede a terminál LNG v Świnoujście sa už zabezpečila integrácia trhov a znížila sa závislosť od ruského plynu v regióne, ktorý je oddávna závislý od jediného dodávateľa. Očakáva sa, že situácia sa bude ďalej výrazne zlepšovať vďaka nedávnomu spusteniu prepojovacieho plynovodu medzi Poľskom a Litvou (GIPL) a blížiacemu sa dokončeniu rozšírenia terminálu LNG v Świnoujście. Po prvýkrát tak bude baltský plynovod (Baltic Pipe) privádzať plyn zo severských morí do regiónu cez Poľsko, zlepšia sa prepojenia medzi Litvou a Lotyšskom a posilní sa podzemný zásobník plynu Inčukalns. Spojenie regiónu Baltského mora so strednou a s východnou Európou sa dokončí v druhej polovici roka 2022 prepojením medzi Poľskom a Slovenskom. Tento región mal okrem toho najväčší prospech z grantov z Nástroja na prepájanie Európy v oblasti energetiky.

Z posúdenia vyplynulo, že z krátkodobého hľadiska môže dočasne prenajaté plávajúce zariadenie na skladovanie a spätné splyňovanie (FSRU), ktoré sa má vybudovať v Estónsku alebo vo Fínsku v priebehu roku 2022, výrazne znížiť závislosť od ruského plynu. Na zapojenie sa do vývoja projektu bolo prizvané aj Lotyšsko.

V posúdení sa jednoznačne konštatuje, že v strednodobom až dlhodobom horizonte by pre región okolo Baltského mora bolo prínosné vybudovanie druhého terminálu LNG v poľskom Gdansku (dokončenie v roku 2026, čo možno urýchliť na rok 2025), pričom ide o projekt v 5. zozname projektov spoločného záujmu. Vďaka projektu by sa mohli vyriešiť aj akékoľvek ďalšie potreby pobaltských štátov uvoľnením kapacity terminálu LNG v litovskej Klaipede, aby mohol uspokojovať akékoľvek ďalšie pretrvávajúce potreby v pobaltských štátoch a vo Fínsku.

Západná Európa

Väčšina západoeurópskych krajín už v súčasnosti nevykazuje žiadnu alebo vykazuje len minimálnu závislosť od ruského plynu. Nemecko je však od ruského plynu výrazne

závislé, najmä v severnej oblasti trhu, v ktorej je sústredený dopyt. Bez dovozu plynu z Ruska sa v infraštruktúre prejavia úzke miesta, ktoré spočívajú v nedostatočnej kapacite plynovodov zo západu na východ, ako aj v nedostatočnej dovoznej kapacite vrátane infraštruktúry LNG.

Španielsko a Francúzsko na rozdiel od väčšiny európskych krajín odorizujú plyn v prepravnej sieti. Obmedzenia infraštruktúry a regulačné obmedzenia tak bránia juhozápadným krajinám v spolupráci s krajinami v severozápadnej, ako aj strednej a v východnej Európe, pričom v smere z Francúzska do Nemecka nie sú dostupné žiadne významné kapacity plynu.

Z jednoznačne vyplynulo, že ďalšími FSRU v Eemshavene (NL) a Wilhelmshavene (DE) a dodatočným terminálom LNG v Nemecku (Brunsbüttel) sa z krátkodobého hľadiska zmiernia obmedzenia infraštruktúry v severozápadnej Európe. Celkovo bude dôležité zabrániť nadmernej kapacite v infraštruktúre na dovoz LNG, ktorá by sa v budúcnosti mohla stať uviaznutým aktívom.

Pokiaľ ide o strednodobý horizont, na základe posúdenia a diskusií sa dospelo k záveru, že vytvorením dezodoračnej jednotky na umožnenie tokov plynu zo západu na východ medzi Francúzskom a Nemeckom by sa odstránilo kľúčové úzke miesto v záujme zníženia závislosti od ruského plynu v strednej Európe. V kombinácii s posilnením plynárenskej infraštruktúry na zvýšenie vývozných kapacít z Belgicka do Nemecka by to umožnilo plné využitie kapacít LNG v západnej Európe na riešenie závislosti od ruského plynu aj v regiónoch strednej a východnej Európy.

Ďalší cezhraničný projekt infraštruktúry na Pyrenejskom polostrove by sa mal podrobnejšie posúdiť z hľadiska jeho dlhodobého potenciálu využitia významných možností súvisiacich s obnoviteľným vodíkom na Pyrenejskom polostrove, ako aj v severnej Afrike, a toho, či by sa s ohľadom na akcelerátor pre vodík mohol stať prvým prvkom vodíkovej opornej štruktúry.

Stredná a juhovýchodná Európa

V strednej a juhovýchodnej Európe vrátane Energetického spoločenstva väčšina krajín vykazuje z hľadiska súčasného dopytu po plyne značnú závislosť od ruského plynu.

V juhovýchodnej Európe sa v priebehu rokov 2020 a 2021 spustili kľúčové projekty prioritnej plynárenskej infraštruktúry vrátane Transjadranského plynovodu – prvej fázy plynovodného koridoru BRUA a terminálu LNG na ostrove Krk. Zvyšné investície do prioritnej infraštruktúry v danom regióne, ktoré sa majú dokončiť v roku 2022, predstavujú renováciu, modernizáciu a rozšírenie bulharskej prepravnej siete, prepojovací plynovod medzi Gréckom a Bulharskom (IGB), ktorý vo svojej prvej prevádzkovej fáze poskytne obojsmernú kapacitu na úrovni 3 mld. m³ ročne. V súčasnosti sa očakáva, že prepojovací plynovod medzi Srbskom a Bulharskom (IBS), ktorého cieľom je vytvoriť obojsmerné prepojenie s kapacitou 1,8 mld. m³ ročne, ako aj výstavba FSRU v meste Alexandrupoli, ktoré poskytne dovoznú kapacitu na úrovni 5,5 mld. m³ ročne, sa dokončia v druhej polovici roka 2023. Ďalej je na rok 2025 naplánované rozšírenie podzemného zásobníka plynu v obci Chiren v Bulharsku.

Z posúdenia vyplynulo, že v strednodobom horizonte by terminál FSRU v Poľsku (projekt spoločného záujmu v 5. zozname projektov spoločného záujmu) bol pre juhovýchodnú Európu prínosom do určitej miery, kým jeho hlavné prínosy sa prejavajú v regióne Baltského mora. Preprava zemného plynu z Gdanska do regiónu juhovýchodnej Európy a na Ukrajinu by si vyžadovala urýchlenú výstavbu severojužného plynárenského koridoru vo východnom Poľsku. Z posúdenia vykonaného sieťou ENTSOG takisto vyplynulo, že v strednodobom horizonte rozšírenie kapacity terminálu LNG na ostrove Krk ešte viac prispeje k zníženiu závislosti od dodávok z Ruska, ale na využitie týchto prínosov by bolo potrebné posilniť chorvátsku prepravnú sieť smerom do Slovinska a Maďarska. Ďalšie dodávky do regiónu by mohli pochádzať z plnohodnotného rozšírenia

TAP, no modernizácia TAP by si vyžadovala urýchlené dodatočné investície do infraštruktúry talianskej prepravnej siete (tzv. Adriatica Line a plynovod Matagiola – Massafra, ktoré sú projektmi spoločného záujmu v 5. zozname projektov spoločného záujmu). Ak by sa posilnila talianska prepravná sieť, umožnilo by sa tým zvýšenie tokov z juhu na sever Talianska, čo by bolo relevantné pre ďalšie toky z plynovodov TAP, EastMed a zo severnej Afriky. Okrem toho by sa rozšírením prepojovacieho plynovodu medzi Gréckom a Bulharskom (IGB fáza II) mohla ešte viac znížiť závislosť najmä v Bulharsku a v celom regióne juhovýchodnej Európy tým, že sa umožní zvýšenie tokov z plynovodu TAP a terminálov LNG v Grécku.

Z posúdenia vykonaného sieťou ENTSOG okrem toho vyplynulo, že projektmi spoločného záujmu a ďalšími projektmi uznanými v pláne REPowerEU by sa v prípade ich realizácie poskytli dodatočné prínosy aj zmluvným stranám Energetického spoločenstva, ktorých potreby by boli plne uspokojené. Dokončením projektov uznaných v hlavnej iniciatíve č. 5 hospodárskeho a investičného plánu pre západný Balkán (projekty EIP) zmluvné strany Energetického spoločenstva získajú prístup k rôznym alternatívnym zdrojom a trasám. V snahe zabrániť riziku uviaznutých aktív by sa realizácia projektov EIP musela posudzovať jednotlivo.

Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa určené projekty realizovali čo najrýchlejšie v súlade s potrebami a harmonogramom plánu REPowerEU. Určeným projektom, rovnako ako projektom spoločného záujmu, by sa mal predovšetkým priznať status projektov najvyššieho vnútroštátneho významu a mali by mať prioritu v záujme rýchlej realizácie. Komisia bude pripravená tento proces uľahčiť.

-
- (1) V danom scenári sa asi 12 mld. m³ dosiahne prostredníctvom 4 mil. ton dodatočnej domácej výroby vodíka a 9 mld. m³ prostredníctvom dodatočného nahradenia plynu v energetickom systéme. Tieto úspory v mld. m³ sú v tabuľke rozčlenené v iných odvetviach.
  - (2) Aktuálny 5. zoznam projektov spoločného záujmu zahŕňa celkovo 67 projektov spoločného záujmu v oblasti elektriny.
  - (3) Vztahuje sa na všetky členské štáty EÚ a niekoľko tretích krajín, t. j. Severné Macedónsko, Bosnu a Hercegovinu, Srbsko a Spojené kráľovstvo.
  - (4) Úroveň 0 = súčasná infraštruktúra, úroveň 1 = pokročilé projekty (konečné rozhodnutia o investíciách + pokročilé projekty spoločného záujmu), úroveň 2 = úroveň 1 + dodatočné LNG a rozšírenie TAP.
  - (5) Aj pri súčasnej úrovni dopytu a domácej ponuky by sa určenými projektmi takmer úplne oslabila závislosť od Ruska, pričom by naďalej pretrvávala závislosť na úrovni 5 % v CZ, SK, HU, RO a BG.